

**MIKROPROGRAM
REWITALIZACJI
DZIELNICY ŚRÓDMIEŚCIE
M. ST. WARSZAWY**

Warszawa, listopad 2007 rok

Spis treści:

Wstęp	3
Rozdział I. Cele	4
Rozdział II. Podstawowe dane i charakterystyczne zjawiska w dzielnicy	6
Rozdział III. Obszary rewitalizowane	26
Rozdział IV. Opis oraz wnioski z konsultacji społecznych	37
Rozdział V. Planowane zadania w latach 2005 – 2013 wraz z ich opisem	38
Rozdział VI. Plan finansowy wraz ze źródłami finansowania projektów	60
Rozdział VII. Wskaźniki produktów, rezultatów, oddziaływania	64
Rozdział VIII. System okresowej aktualizacji mikroprogramu	66
Rozdział IX. System wdrażania, okresowego monitorowania i oceny	68
Rozdział X. Zakończenie	70
Załączniki	71

WSTĘP

Niniejszy dokument wskazuje obszary Śródmieścia, które wymagają odnowy przestrzennej, przywrócenia zachwianych powiązań społecznych oraz poprawy standardów mieszkaniowych. Ze względu na intensywność zabudowy dzielnicę podzielono wstępnie na jedenaście kwartałów, w których zdiagnozowano: postępującą degradację techniczną substancji mieszkaniowej, problemy społeczne (alkoholizm, narkomania, prostytutka, bezrobocie), obniżone poczucie bezpieczeństwa mieszkańców oraz stagnację społeczno-gospodarczą. W oparciu o przeprowadzoną analizę danych demograficznych, rozeznanie warunków mieszkaniowych oraz ocenę stanu technicznego budynków poszczególnym obszarom przypisano odpowiednie działania naprawcze oraz wyznaczono etapy realizacji.

Liczymy, że opracowany Mikroprogram Rewitalizacji Dzielnicy Śródmieście po pozytywnym zaopiniowaniu będzie załącznikiem do Programu Rewitalizacji m. st. Warszawy oraz stanie początkiem procesu poprawy jakości życia warszawiaków.

ROZDZIAŁ I

CELE

Ogólne założenia dotyczące rewitalizacji:

Pojęcie rewitalizacji w przypadku Dzielnicy Śródmieście m. st. Warszawy odnosi się do działań prowadzonych w przestrzeniach intensywnie zurbanizowanych. Do nich należy zaliczyć zmiany społeczne, gospodarcze oraz przestrzenne, których celem jest podniesienie jakości życia mieszkańców oraz stworzenie im możliwości działania i stałego rozwoju.

Strategiczne cele rewitalizacji:

- Rozwój gospodarczy i społeczny obszarów zaniedbanych i zdegradowanych.
- Kreowanie obszaru Warszawy jako atrakcyjnej do mieszkania i inwestowania stolicy europejskiej,
- Harmonijny rozwój terenów miejskich (tworzenie stref krajobrazu, wypoczynku i rekreacji),
- Likwidowanie miejsc, gdzie występują negatywne zjawiska społeczne (wysoki poziom bezrobocia, ubóstwo, trudne warunki mieszkaniowe),
- Ratowanie i zagospodarowanie obiektów zabytkowych (w tym ochrona budynków i obiektów fabrycznych, ochrona zabytków techniki),
- Podnoszenie poziomu jakości życia mieszkańców poprzez tworzenie terenów wypoczynku, rekreacji, parków i innych form zieleni, ośrodków imprez kulturalnych oraz systemu tras wycieczkowych (pieszych i rowerowych), a także modernizacja istniejących placów zabaw i obiektów sportowych,
- Walka ze wszystkimi przejawami patologii społecznych między innymi z alkoholizmem, narkomanią, żebractwem, prostytutką, bezdomnością, rozbojami, grabieżami oraz innymi przestępstwami i wykroczeniami,
- Pobudzenie aktywności twórczej i społecznej mieszkańców Śródmieścia,
- Sprzyjanie inicjatywom mieszkańców, których celem jest podwyższenie standardów życia i podnoszenie poziomu wiedzy,
- Poprawa poczucia bezpieczeństwa mieszkańców w dzielnicy,

Pozostałe działania nie wpisujące się do w/w celów:

- Opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla obszaru Śródmieścia.
- Powiązanie z terenami sąsiednimi, oraz z lokalnymi ośrodkami usługowymi za pomocą systemu ciągów pieszych i ścieżek rowerowych,
- Stworzenie warunków ułatwiających mobilność mieszkaniową, oraz przywrócenie utraconej wartości przestrzeni publicznej.

- Stworzenie ciągów ulicznych tworzących spójne układy urbanistyczne.
- Urządzenie terenów zieleni izolacyjnej oddzielających zespoły o różnych funkcjach.
- Tworzenie sieci domów opieki społecznej i ochronek spełniających standardy europejskie.
- Ożywienie ruchu turystycznego i wypoczynkowego w wybranych obszarach miasta, zwłaszcza wzdłuż Wisły jako stymulator pobudzenia przedsiębiorczości oraz element promocji miasta.
- Porządkowanie Śródmieścia poprzez likwidację obiektów tymczasowych, zwłaszcza wolnostojących garaży, kiosków i pawilonów. Usuwanie dzikich reklam, tworzenie w miejscach wyburzeń terenów zielonych.
- Projektowaniu nowej zabudowy w Śródmieściu uwzględniającej lokalną cyrkulację powietrza.
- Ograniczenie i wyprowadzenie ruchu kołowego w ścisłym centrum miasta, wraz z budową zespołów parkingów na obrzeżach centrum.
- Działania zmierzające do uczynienia z Dworca Centralnego wizytówki miasta.
- Wzmocnienie bezpieczeństwa w Śródmieściu, współpraca Policji, Straży Miejskiej z innymi służbami miejskimi.
- Opracowanie obiektów małej architektury (ogrodzenia parków, bruk uliczny, bramy, rzeźby, szyldy, latarnie, gazony, ławki, stacje transformatorowe, altany śmietnikowe, kioski, słupy ogłoszeniowe, place zabaw itp.) o wysokich walorach estetycznych i współgrających z najbliższym otoczeniem, zwłaszcza w obszarach objętych ochroną konserwatorską.
- Oznakowanie na budynkach miejsc związanych z Powstaniem Warszawskim (zwłaszcza planu kanałów, współpraca z Muzeum Powstania Warszawskiego, oznakowanie miejsc kaźni w byłych siedzibach UB i UBP).
- Modernizacja infrastruktury technicznej.
- Aktywizacja wspólnot mieszkaniowych, stworzenie centrum konsultacji społecznych oraz wymiany informacji.

ROZDZIAŁ II

PODSTAWOWE DANE I CHARAKTERYSTYCZNE ZJAWISKA W DZIELNICY

Teren dzielnicy Śródmieście m. st. Warszawy ma powierzchnię 15,6 km², jest w 90% terenem zagospodarowanym (14,04 km²). Nieco ponad piątą część całego obszaru (3,47 km², tj. 22,24%) stanowią tereny zielone.

Demografia

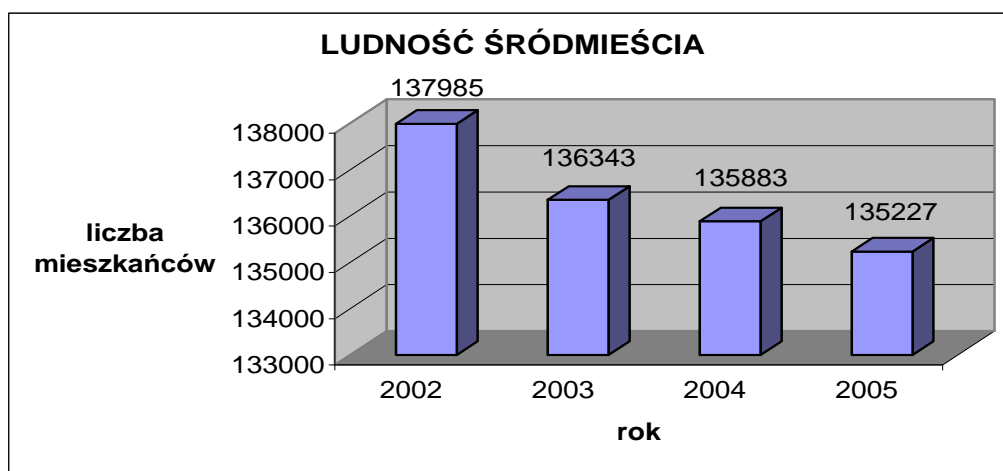
Dane demograficzne z okresu 2002-2005 wskazują na utrwalającą się tendencję spadkową liczby mieszkańców Dzielnicy Śródmieście (patrz: Tabela 1).

Spadek liczby ludności w dzielnicy wynika zarówno z niezmiennie ujemnego przyrostu naturalnego, jak i z coraz bardziej niekorzystnego salda migracji w ruchu wewnętrznym. Zjawisko to jest niezależne od płci – odsetek kobiet w ogólnej liczbie mieszkańców pozostaje niezmienny i wynosi 56%. Biorąc pod uwagę powyższe, jak i wysoką (oscylującą wokół 200 tys.) liczbę osób pracujących na terenie Śródmieścia, można przyjąć, że dzielnica postrzegana jest przede wszystkim jako miejsce pracy, nie zaś jako atrakcyjna lokalizacja miejsca zamieszkania.

Tabela 1.

PODSTAWOWE DANE DEMOGRAFICZNE						
LP.	WSKAŹNIK	JEDNOSTKA MIARY	WARTOŚĆ WSKAŹNIKA W ROKU			
			2002	2003	2004	2005
1.	liczba ludności	Osoba	137 985	136 343	135 883	135 227
2.	liczba kobiet	Kobieta	77 234	76 219	75 849	75 482
3.	odsetek kobiet	kobieta/100 mieszkańców	56	56	56	56
5.	przyrost naturalny	Osoba	-863	-928	-393	+347
6.	saldo migracji w ruchu wewnętrznym	Osoba	+124	+58	-16	-527
7.	liczba urodzeń żywych	Osoba	1 327	1 216	1 753	2340
8.	liczba zgonów	Osoba	2 190	2 144	2 146	1993
9.	napływ ludności	Osoba	1 148	1 119	991	2370
10.	odpływ ludności	Osoba	1 024	1 061	1007	2957
11.	gęstość zaludnienia	osoba/km ²	8 845	8 757	8 710	8 730
12.	liczba osób pracujących	Osoba	215 201	191 579	199 436	211 382

Opracowano na podstawie danych GUS

Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykształcenie

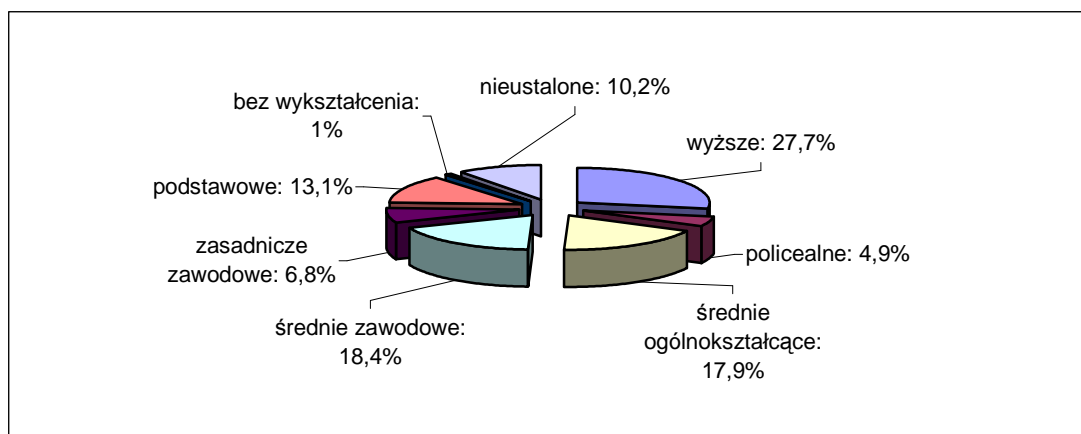
Według danych zebranych podczas Narodowego Powszechnego Spisu Ludności i Mieszkań w 2002 r., wśród mieszkańców Śródmieścia, którzy ukończyli 12 rok życia, największy odsetek stanowią osoby z wykształceniem wyższym (prawie 28%). Niepokoii jednak dość spora liczba osób z wykształceniem podstawowym i nieposiadających żadnego wykształcenia (łącznie przeszło 14%). Otwartym pozostaje pytanie o poziom wykształcenia ponad 10% mieszkańców (patrz: Tabela 2.).

Tabela 2.

POZIOM WYKSZTAŁCENIA MIESZKAŃCÓW DZIELNICY

CEL 1. WYKSZTAŁCENIE I ZAWODOWA DZIAŁALNOŚĆ					
LP.	WSKAŹNIK			JEDNOSTKA MIARY	WARTOŚĆ WSKAŹNIKA
1.	Odsetek osób powyżej 12 roku życia z wykształceniem	Wyższym		%	27,7
		Policealnym			4,9
		Średnim	ogólnokształcącym		17,9
			zawodowym		18,4
		zasadniczym zawodowym			6,8
		podstawowym ukończonym			13,1
		podstawowym nieukończonym i bez wykształcenia			1
		nieustalonym			10,2

Opracowano na podstawie danych GUS.

Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Zjawiska społeczne

Opieką śródmiejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej objętych jest rocznie ok. 10-15% mieszkańców dzielnicy. Biorąc pod uwagę kryteria przyznawanej pomocy można zauważyć, że odsetek osób pobierających świadczenia z tytułu ubóstwa utrzymuje się na ustalonym poziomie (ok. 3% wszystkich mieszkańców dzielnicy). Maleje natomiast odsetek osób pobierających dodatek mieszkaniowy, a jednocześnie wzrasta liczba osób bezdomnych korzystających z pomocy OPS (patrz: Tabela 4.).

Skala korzystania przez mieszkańców z pomocy społecznej w poszczególnych rejonach dzielnicy pozwala na określenie ośmiu obszarów, gdzie zjawisko ubóstwa występuje w szczególnym nasileniu:

Tabela 3.

OBSZARY UBÓSTWA		
LP.	GRANICE OBSZARU (ulicami)	LICZBA RODZIN OBJĘTYCH POMOCĄ w 2005 r.
1.	Noakowskiego, Emilii Plater, Aleje Jerozolimskie, Bracka, Aleje Ujazdowskie, Piękna, Koszykowa	550
2.	Ulice: Waryńskiego, Bagatela, Aleja Szucha, Koszykowa, Plac Konstytucji, Polna	164
3.	29 Listopada, Czerniakowska, Nowosielecka, Suligowskiego	83
4.	Fabryczna, Rozbrat, Szara, Wilanowska, Solec, Zagórna	127
5.	Ludna, Solec, Wybrzeże Kościuszkowskie, Topiel	80
6.	Marszałkowska, Królewska, Krakowskie Przedmieście, Bartoszewicza, Kopernika, Smolna, Widok	250
7.	Sienna, Jana Pawła II, Aleja Solidarności, Senatorska, Marszałkowska, Świętokrzyska, Emilii Plater	321
8.	Andersa, Niska, Karmelicka, Nowolipie	152

Opracowano na podstawie danych zidentyfikowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej

Niepokoici rosnąca z roku na rok liczba rozpoznanych rodzin z problemem alkoholowym; tendencję wzrostową wykazuje też liczba rodzin z problemem narkotykowym. Do zjawisk pozytywnych zaliczyć należy natomiast stały wzrost liczby

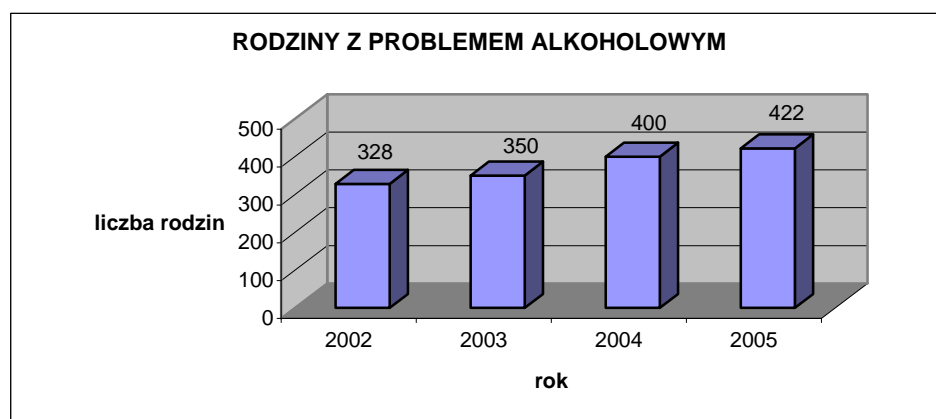
zawieranych małżeństw. Można też mówić, w perspektywie kilkuletniej, o malejącej liczbie orzeczonych rozwodów (patrz: Tabela 4.).

Tabela 4.

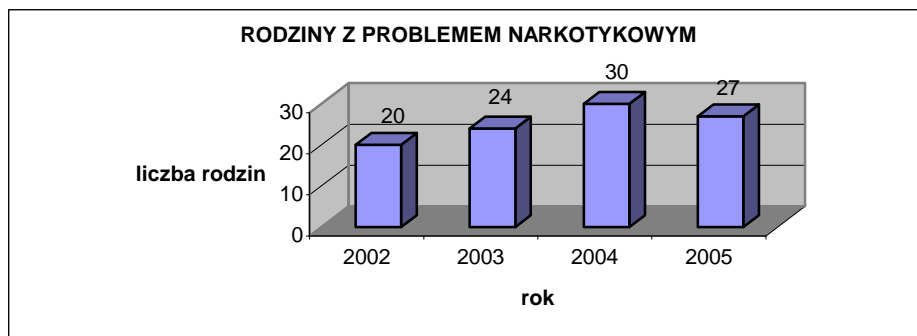
ZJAWISKA SPOŁECZNE						
LP.	WSKAŹNIK	JEDNOSTKA MIARY	WARTOŚĆ WSKAŹNIKA W ROKU			
			2002	2003	2004	2005
1.	Łączna liczba wszystkich osób korzystających z zapomóg opieki społecznej	osoba	13 872	19 208	16 091	15 374
2.	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa	osoba	4 160	4 208	4 301	3 910
3.	Liczba rodzin z problemem alkoholowym korzystających z pomocy społecznej	rodzina	328	350	400	422
4.	Liczba rodzin z problemem narkotykowym korzystających z pomocy społecznej	rodzina	20	24	30	27
5.	Liczba przyznanych dodatków mieszkaniowych	dodatek	5 069	5 312	5 132	4 466
6.	Liczba osób bezrobotnych (ogółem)	osoba	5 358 ¹	5 307	5 119	4 636
7.	skala bezrobocia w dzielnicy	%	3,88	3,89	3,82	3,4
8.	Liczba osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku	osoba	4 788 ¹	4 816	4 707	4 197
9.	odsetek bezrobotnych bez prawa do zasiłku	%	89	90	92	90
10.	Liczba pozostających bez pracy kobiet	kobieta	2 600 ¹	2 614	2 508	2 338
	w tym: kobiet bez prawa do zasiłku (zawsze stan na dzień 31.XII)	kobieta	2 303	2 341	2 292	2 118
11.	odsetek kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych	%	48,52	49,25	48,99	50,43
12.	Liczba rodzin niepełnych, korzystających z pomocy społecznej	rodzina	740	811	712	710
13.	Liczba zawartych małżeństw	małżeństwo	636	783	807	893
14.	Liczba rozwodów	rozwód	332	390	311	349

Opracowano na podstawie danych zidentyfikowanymi przez Ośrodek Pomocy Społecznej - stan I połowa 2005 r.

¹ dane na dzień 31.03.2003 r. – wcześniejszych danych dla obszaru Śródmieścia nie wyszczególniano.

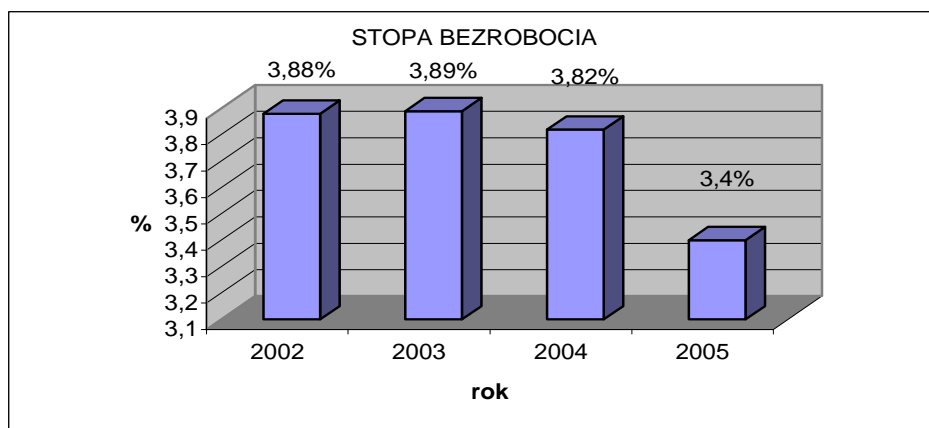

Opracowanie własne na podstawie danych zidentyfikowanymi przez Ośrodek Pomocy Społecznej.

Opracowanie własne na podstawie danych zidentyfikowanymi przez Ośrodek Pomocy Społecznej.

W dzielnicy ma miejsce powolny, konsekwentny spadek stopy bezrobocia. Niestety, niekorzystna struktura tego zjawiska nie ulega poprawie: wciąż ok. 90% bezrobotnych nie ma prawa do zasiłku, powoli wzrasta procentowy udział kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych (50,43% w roku 2005 wobec 50,43 % pod koniec marca 2003 r.) (patrz: Tabela 4.).

Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Pracy m. st. Warszawy.

Przestępczość

Wskaźnik przestępczości w dzielnicy Śródmieście utrzymuje się od kilku lat na podobnym poziomie i zawiera się w przedziale ok. 100-110 przestępstw/1 000 mieszkańców. Niepokojąco wzrasta liczba popełnianych kradzieży (o 19% w roku 2005 w stosunku do roku 2002), maleje natomiast liczba rozbojów (o 31% w roku 2005 w stosunku do roku 2002) (patrz: Tabela 5.).

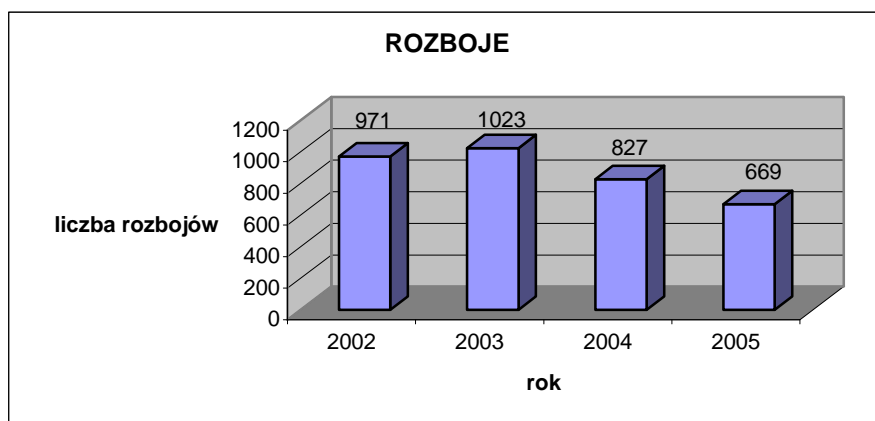
Na podstawie danych będących w posiadaniu policji można zdefiniować rejony, w których notuje się wzmożoną aktywność przestępczą określonych kategorii. Tak, dla przykładu, dużą część z ogólnej liczby rozbojów dokonuje się w rejonie ulic: Al. Armii Ludowej, Al. Jerozolimskie (zwłaszcza okolice Dworca Centralnego), Al. Jana Pawła II, Świętokrzyska, Marszałkowska (zwłaszcza róg Nowogrodzkiej), Mazowiecka, Mokotowska, a także Placu Defilad (okolice stacji Metro Centrum) i Placu Powstańców Warszawy. Z kolei przypadki kradzieży mienia zdarzają się

przede wszystkim w rejonach ulic: Marszałkowskiej, Jana Pawła II (Arkadia), Nowogrodzkiej (róg Kruczej oraz róg Alei Jerozolimskich), Mokotowskiej, Alei 3 Maja, Nowego Światu i Foksal.

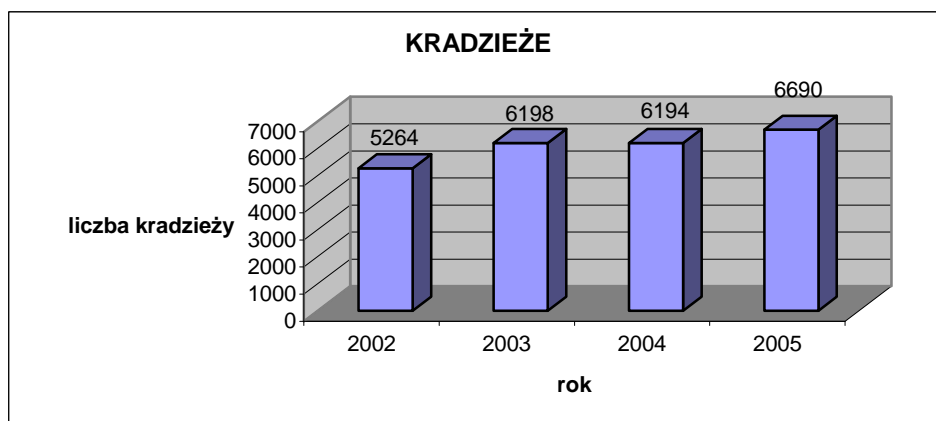
Tabela 5.

PRZESTĘPCZOŚĆ						
LP.	WSKAŹNIK	JEDNOSTKA MIARY	WARTOŚĆ WSKAŹNIKA W ROKU			
			2002	2003	2004	2005
1.	liczba popełnionych przestępstw (ogółem)	Przestępstwo	14 055	15 266	14 310	15 005
2.	skala zjawiska przestępczości	przestępstwo/1 000 mieszkańców	102	112	105	110
3.	liczba przypadków pobicia, bójki	Przestępstwo	58	70	71	68
5.	liczba popełnionych kradzieży	Kradzież	5 264	6 198	6 194	6 690
6.	skala kradzieży	kradzież/1 000 mieszkańców	38	47,6	45,6	49,1
7.	liczba rozbojów	Rozbój	971	1 023	827	669
8.	skala rozbojów	rozbój/1 000 mieszkańców	7	7,5	6,1	4,9

Opracowano na podstawie Informacji Statystycznej Wydziału Dochodzeniowo-Śledczego Komendy Stołecznej Policji.

Opracowanie własne na podstawie Informacji Statystycznej Wydziału Dochodzeniowo-Śledczego Komendy Stołecznej Policji.

Opracowanie własne na podstawie Informacji Statystycznej Wydziału Dochodzeniowo-Śledczego Komendy Stołecznej Policji.

Również Straż Miejska prowadzi rozpoznanie miejsc zagrożonych patologiami społecznymi na obszarze Śródmieścia. Do najbardziej dokuczliwych zjawisk należy zaliczyć:

- dewastacje mienia,
- kradzieże (pojazdów, kieszonkowa, w placówkach handlowych),
- włamania do mieszkań, piwnic i pojazdów,
- bójki i pobicia,
- spożywanie alkoholu w miejscach publicznych oraz tzw. libacje,
- zakłócanie ciszy i spokoju nocnego,
- zakłócanie porządku publicznego (zaczeplanie przechodniów przez grupy młodzieży, blockersi, uliczni grajkowie).

Poniższa tabela ilustruje miejsca, gdzie najczęściej występują najbardziej dokuczliwe dla mieszkańców czyny przestępcze. Z poniższych danych wynika, że najbardziej narażonym na zjawiska patologiczne jest rejon Dworca Centralnego i Placu Defilad.

ulica	czyn	ilość
Nowogrodzka 7/9	dewastacja mienia	3
Stanisława Dubois 4	dewastacja mienia	3
al. Wyzwolenia 7	dewastacja mienia	3
Przechodnia 2	dewastacja mienia	3
Foksal 11	dewastacja mienia	2
Smolna 5	dewastacja mienia	2
Dzielna 5	dewastacja mienia	2
al. Solidarności 82	dewastacja mienia	2
Nowolipie 12	dewastacja mienia	2
Elektoralna 12a	dewastacja mienia	2
Marszałkowska 140	dewastacja mienia	2

al. Jana Pawła II 46/48	kradzież	53
Marszałkowska 104/122	kradzież	12
Plac Defilad 1	kradzież	11
Złota 53	kradzież	3
Złota 59	kradzież	3
Czerniakowska 128	kradzież	3

Nowosielecka 22	włamanie	2
Czerniakowska 203a	włamanie	1
Koźła 3	włamanie	1
Karowa 14/16	włamanie	1
Stefana Jaracza 1	włamanie	1
Hoża 42	włamanie	1
Hoża 1	włamanie	1

Plac Defilad 1	spożywanie alkoholu	267
Hoża 40	spożywanie alkoholu	117
Al. Jerozolimskie 54	spożywanie alkoholu	41

al. Jana Pawła II 66	spożywanie alkoholu	40
Krzywe Koło 12/14a	spożywanie alkoholu	40
Królewska 43	spożywanie alkoholu	38
Warecka 8	spożywanie alkoholu	31
Al. Jerozolimskie 50	spożywanie alkoholu	29

Sempołowskiej 4	bójka	7
al. Niepodległości 196	bójka	9
Waryńskiego 12	bójka	4
Plac Defilad 1	bójka	3
Al. Jerozolimskie 61	bójka	2
Polna 7	bójka	2
Niska 5	bójka	2
Nowy Świat 21a	bójka	2
Al. Jerozolimskie 47	bójka	2
Kruczkowskiego 12b	bójka	2
Hoża 40	bójka	2

Al. Jerozolimskie 6	zakłócanie ciszy nocnej	295
Sienkiewicza 3	zakłócanie ciszy nocnej	41
Mokotowska 4/6	zakłócanie ciszy nocnej	21
Dobra 31	zakłócanie ciszy nocnej	14
Sienkiewicza 4	zakłócanie ciszy nocnej	14
Dobra 33	zakłócanie ciszy nocnej	13
Grzybowska 6/8/10	zakłócanie ciszy nocnej	12
Chmielna 2	zakłócanie ciszy nocnej	11
al. Wyzwolenia 14a	zakłócanie ciszy nocnej	11
Hoża 40	zakłócanie ciszy nocnej	11

Pl. Defilad 1	zakłócanie spokoju w nocy	117
Al. Jerozolimskie 54	zakłócanie spokoju w nocy	38
Świętojańska 17	zakłócanie spokoju w nocy	22
Al. Jerozolimskie 50	zakłócanie spokoju w nocy	20
Corazziego 4	zakłócanie spokoju w nocy	17
Al. Jerozolimskie 6	zakłócanie spokoju w nocy	15
Hoża 40	zakłócanie spokoju w nocy	15

Dane zebrane przez Straż Miejską

Warunki mieszkaniowe

Charakterystycznym elementem pejzażu centralnego rejonu Śródmieścia są kwartały o zwartej, przedwojennej zabudowie. Znajdujące się tu budynki, administrowane w przeważającej części przez Zakład Gospodarowania Nieruchomościami, często objęte są roszczeniami byłych właścicieli, wywłaszczonych dekretem z dnia 26 października 1945 r. W przypadkach, w których sąd uznał zasadność roszczeń, do czasu zwrotu nieruchomości Zarząd

Gospodarowania Nieruchomościami nie może dokonać prac remontowych (tylko roboty o charakterze interwencyjnym), co staje się przyczyną stopniowej degradacji tych obiektów. Często okazuje się też, że właściciele odzyskujący kamienice nie są w stanie zapewnić środków na przeprowadzenie koniecznych remontów. W wielu kamienicach brak jest instalacji centralnego ogrzewania a lokatorzy ogrzewają pomieszczenia za pomocą pieców węglowych. Wiele do życzenia pozostawia też stan techniczny pozostałych instalacji oraz elewacji budynków.

Najgorszy stan techniczny prezentują sobą nieruchomości zlokalizowane w kwartałach ograniczonych ulicami:

1. Piękna, Marszałkowska, Aleje Jerozolimskie, Aleje Ujazdowskie,
2. Emilii Plater, Aleje Jerozolimskie, Poznańska, Nowowiejska,
3. Marszałkowska, Aleje Jerozolimskie, Bracka, Mokotowska i Koszykowa
4. Marszałkowska, Armii Ludowej, Aleje Jerozolimskie, Chałubińskiego,

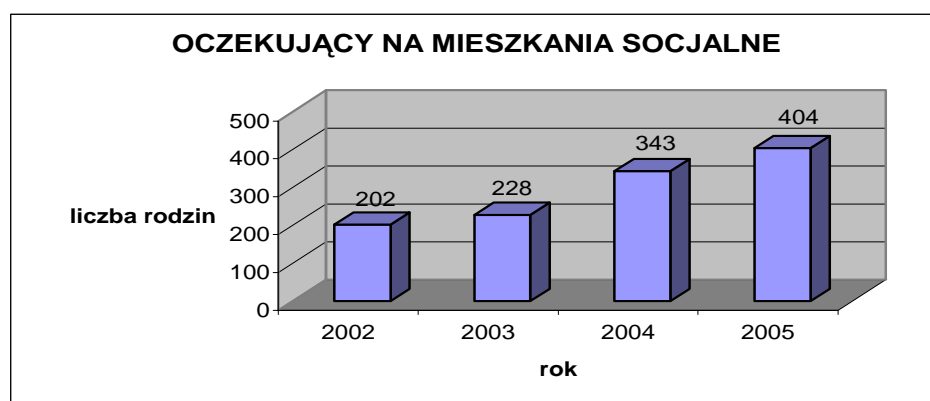
Pewnym wyznacznikiem wzrostu komfortu życia mieszkańców Śródmieścia może być zwiększający się konsekwentnie średni metraż w lokalach mieszkalnych w przeliczeniu osobę (w roku 2004 wyniósł on 25,4 m² w stosunku do 24,47 m² w roku 2002). Jednocześnie jednak niepokoi szybki przyrost liczby rodzin oczekujących na mieszkania socjalne (o 100% w roku 2005 w stosunku do roku 2002) i nierozwiązany problem lokali wspólnych (tj. zamieszkałych przez więcej niż jedną rodzinę), które zajmuje przeszło 2% wszystkich mieszkańców dzielnicy. Istniejące obecnie regulacje prawne w wielu przypadkach utrudniają poprawę tego stanu rzeczy. Ograniczone możliwości finansowe ZGN nie wystarczają też do zaspokojenia potrzeb osób oczekujących na mieszkania komunalne.

Tabela 6.

WARUNKI MIESZKANIOWE						
LP.	WSKAŹNIK	JEDNOSTKA MIARY	WARTOŚĆ WSKAŹNIKA W ROKU			
			2002	2003	2004	2005
1.	liczba rodzin oczekujących na mieszkania komunalne	rodzin	555	401	386	434
2.	liczba pustostanów w komunalnych lokalach wspólnych	pustostanów	126	113	125	131
3.	liczba przyznanych lokali w komunalnych lokalach wspólnych	lokali	70	8	5	6
4.	liczba osób zamieszkujących komunalne lokale wspólne	osób	3 001	2 901	2 826	2 831
5.	liczba izb w komunalnych lokalach wspólnych	izb	3 306	3 236	3 164	3 126
6.	ogólna powierzchnia komunalnych lokali wspólnych	m ²	74 637,88	73 722,2	71 649,3	70 757,59
7.	zagęszczenie w komunalnych lokalach wspólnych	a) m ² /mieszkańca	24,87	25,41	25,35	24,99
		b) mieszkańców/izbę	0,90	0,89	0,89	0,90
8.	liczba komunalnych pustostanów – lokali samodzielnych	pustostanów	501	561	586	580
9.	liczba przyznanych komunalnych lokali samodzielnych	mieszkań	223	132	113	97

10.	liczba rodzin oczekujących na mieszkania socjalne	rodzin	202	228	343	404
11.	liczba przyznanych lokali w socjalnych lokalach wspólnych	lokali	0	0	0	4
12.	liczba osób zamieszkujących socjalne lokale wspólne	osób	34	37	48	58
13.	liczba izb w socjalnych lokalach wspólnych	izb	16	19	24	35
14.	Ogólna powierzchnia socjalnych lokali wspólnych	m ²	331,95	421,49	563,36	783,46
15.	zagęszczenie w socjalnych lokalach wspólnych	a) m ² /mieszkańca	9,76	11,39	11,73	13,50
		b) mieszkańców/izbę	2,12	1,94	2	1,65
16.	liczba przyznanych socjalnych lokali samodzielnych	mieszkań	68	30	50	48
17.	ogólna powierzchnia wszystkich lokali mieszkalnych	m ²	3 377 200	3 441 429	3 452 681	3 477 398
17a.	ogólna powierzchnia wszystkich lokali mieszkalnych (tylko zasoby komunalne, w tym socjalne)	m ²	864 367	844 607	820 565	787 373
18.	zagęszczenie w lokalach mieszkalnych ogółem	m ² /mieszkańca	24,47	25,24	25,4	25,72
19.	liczba mieszkań oddanych do użytku	mieszkań	114	423	136	316
20.	liczba mieszkań z zasobów ZGN poddanych remontowi	mieszkań	393	136	193	164
21.	odsetek osób korzystających z centralnego ogrzewania	%	88			

Opracowanie własne na podstawie danych zidentyfikowanych przez Wydział Zasobów Lokalowych Urzędu Dzielnicy Śródmieście m. st. Warszawy i Zakład Gospodarowania Nieruchomościami w Dzielnicy Śródmieście m. st. Warszawy - stan I połowa 2005 r.

Opracowanie własne na podstawie danych zidentyfikowanych przez Wydział Zasobów Lokalowych Urzędu Dzielnicy Śródmieście m. st. Warszawy.

Specyficznym problemem osiedla Muranów, powstałego na miejscu zniszczonej wojną zabudowy, jest zjawisko osiadania gruntów, prowadzące do poważnych uszkodzeń murów budynków i zapadania się podwórz. Teren ten wymaga przeprowadzenia kompleksowej analizy geologicznej i odpowiednich prac zabezpieczających.

Komunikacja

Z roku na rok systematycznie spada liczba wydawanych w dzielnicy praw jazdy a także liczba rejestrowanych pojazdów. Szacuje się, że ok. 70% wszystkich pojazdów zarejestrowanych jest na osoby prawne.

Tabela 7.

KOMUNIKACJA						
LP.	WSKAŹNIK	JEDNOSTKA MIARY	WARTOŚĆ WSKAŹNIKA W ROKU			
			2002	2003	2004	2005
1.	Liczba wydanych praw jazdy	sztuka	12 359	9 141	8 900	6 876
2.	Liczba zarejestrowanych pojazdów	sztuka	27 347	25 645	18 684	15 539

Opracowano na podstawie danych zidentyfikowanych przez Delegaturę Biura Administracji i Spraw Obywatelskich dla Dzielnicy Śródmieście m. st. Warszawy.

Zarząd Terenów Publicznych Warszawa Śródmieście przeprowadził modernizację ulic gminnych w Dzielnicy Śródmieście administrowanych przez tut. Zarząd. Zwiększa się zarówno długość jak i powierzchnia modernizacji jezdni oraz chodników, co za tym idzie wydatkowane sumy pieniężne zarówno na modernizację jak i na remonty częściowe nawierzchni jezdni i chodników.

Tabela 8.

ROK	KOMPLEKSOWE MODERNIZACJE ULIC /administrowanych przez ZTP/					REMONTY CZĄSTKOWE NAWIERZCHNI		
	liczba	Długość w mb	Jezdnie w m ²	Chodniki w m ² .	wartość w tys. zł.	jezdnie w m ²	chodniki w m ²	wartość w tys. zł.
2002	10	1 930	16 740	11 630	4 128	2 390	7 505	650
2003	8	1 230	10 540	10 375	2 508	4 080	7 115	735
2004	9	1 950	17 530	12 530	4 417	1 930	7 125	690
2005	8	2 235	20 020	18 880	5 900	3 660	5 700	778

Opracowano na podstawie danych Zarządu Terenów Publicznych Warszawa Śródmieście.

Najbardziej widoczny jest wzrost w wydatkowaniu pieniędzy na oznakowanie, konserwację i wprowadzanie nowej organizacji ruchu przygotowywanej i przeprowadzonej przez ZTP Warszawa Śródmieście, z 174 tys. zł w 2002 r. do kwoty 640 tys. zł w 2005 r. Wzrost o ponad 367% w skali 4 lat, który przedstawia tabela 8a.

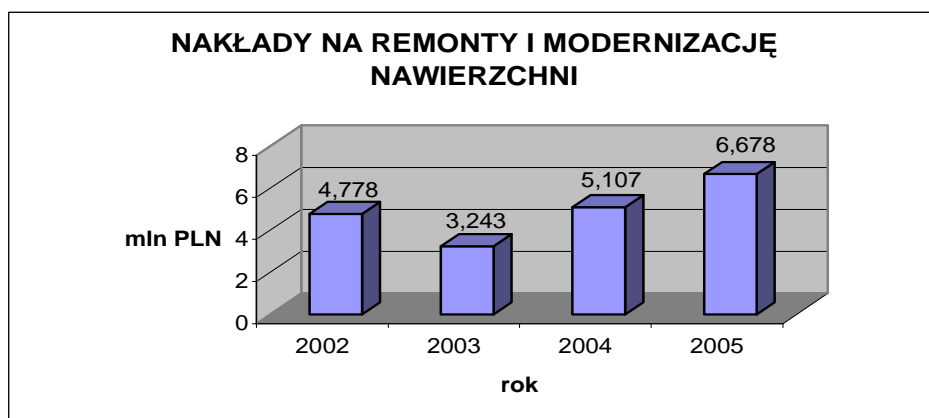

Tabela 8a.

ROK	OZNAKOWANIE – konserwacja i wprowadzenie nowej organizacji ruchu nakłady w tys. zł.
2002	174
2003	326
2004	294
2005	640

Opracowano na podstawie danych Zarządu Terenów Publicznych Warszawa Śródmieście.

Zarząd Terenów Publicznych Warszawa Śródmieście planuje w latach 2006-2008, wykonanie ośmiu remontów uli rocznie. Przewiduje jednocześnie, iż wydatki dotyczące kompleksowych modernizacji, remontów częściowych i oznakowania będą kształtowały się odpowiednio na poziomie 4,5 mln zł, 700 tys. zł. oraz 750 tys. zł. Wszystkie kwoty są kwotami netto. Wzrost wydatków na oznakowanie wynika z konieczności dostosowania do końca 2008 r. elementów organizacji ruchu do nowego rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 03.07.2003 r. w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych. Z 219 ulic gminnych, które są administrowane przez Zarząd Terenów Publicznych Warszawa Śródmieście wyremontowano w ciągu 12 lat istnienia Zarządu, około 50 % ogólnej ilości dróg.

Opracowanie własne na podstawie danych Zarządu Terenów Publicznych Warszawa Śródmieście.

Zarząd Dróg Miejskich w latach 2004 – 2005 wykonał w centrum Śródmieścia (w rejonie ulic: Aleje Jerozolimskie, ul. Marszałkowska, ul. Świętokrzyska) remont chodników:

- ul. Świętokrzyska na odcinku Marszałkowska – Czackiego,
  - ul. Marszałkowska na odcinku Widok – Świętokrzyska - strona wschodnia,
  - ul. Jasna na odcinku Świętokrzyska – Złota,
- oraz remont nawierzchni bitumicznej ul. Marszałkowskiej na odcinku Al. Jerozolimskie – Królewska (obie strony ulicy).

Zarząd Dróg Miejskich w sprawie poprawy stanu ciągów komunikacyjnych w rejonie ulic: Aleje Jerozolimskie, Marszałkowska, Świętokrzyska, w swoich planach wykonania robót na rok 2006 umieścił remont nawierzchni chodników:

- ul. Zgody na odcinku Złota – Chmielna.

Na rok 2007 ZDM planuje remont nawierzchni chodników na Placu Powstańców oraz wymianę nawierzchni bitumicznej na ulicach:

- Krucza na odcinku Al. Jerozolimskie – Bracka,

- Zgody na odcinku Chmielna – Złota,

- Szpitalna na odcinku Chmielna – Plac Powstańców,

- Jasna na odcinku Świętokrzyska – Złota,

- Plac Powstańców - o ile pozwolą na to środki finansowe.

Wykaz wykonanych robót w latach 2002-2005 – Inwestor ZDM

2002

1. Budowa ul. Waryńskiego odc. Rondo Jazdy Polskiej- ul. Batorego /540mb/ - budowa jezdni, chodników, zatok autobusowych, oświetlenia i sygnalizacji świetlnej.

2003

1. Modernizacja ulicy Boya Żeleńskiego /220mb/, Batorego i Waryńskiego na odc. Rondo Jazdy Polskiej – Batorego /530mb/ – Puławska – przebudowa w/w ulic w pełnym zakresie + sygnalizacja świetlna + oświetlenie + przebudowa torowiska + uzbrojenie podziemne.

Inwestycje realizowane przez ZDM na terenie Dzielnicy Śródmieście w latach 2006 – 2008

1. Rewitalizacja Krakowskiego Przedmieścia; 2006 – 2008
2. Remont ul. Marszałkowskiej odcinek Plac Konstytucji – Plac Unii Lubelskiej; termin zakończenia 2006 r.
3. Remont nawierzchni ciągu pieszego wraz ze schodami i kandelabrami wzdłuż siedziby Prezydenta m. st. Warszawy; 2006 – 2008
4. Remont nawierzchni ciągu pieszego w ul. Marszałkowskiej na odcinku Al. Jerozolimskie – ul. Widok; 2006 – 2008
5. Budowa ścieżki rowerowej wzdłuż ul. Waryńskiego na odcinku ul. Batorego – Plac Konstytucji; w 2006 roku dokumentacja projektowa, w 2007 roku realizacja
6. Remont obiektu zabytkowego - wiaduktu w ciągu ul. Karowej - 2006 r.
7. Remont wieżyc W1, W14, W15 mostu i wiaduktu im. Ks. J. Poniatowskiego - 2006 r.
8. Przebudowa ul. Andersa wraz z budową nowych wiaduktów nad torami PKP planowana realizacja 2007 - 2008 - część inwestycji leży na terenie dzielnicy Śródmieście.

Infrastruktura techniczna i funkcjonalna

Szczególnie wysokim wskaźnikiem degradacji infrastruktury technicznej i funkcjonalnej charakteryzują się obszary Śródmieścia:

1. Stare Miasto w rejonie Trasy WZ, Podzamcze i Gnojna Góra.

2. Plac Defilad – otoczenie PKiN.
3. Plac Piłsudskiego.
4. Rejon Dworca Gdańskiego.
5. Rejon Dworca Powiśle.
6. Okolice ul. Zajęcej przy ul. Dobrej.
7. Stadion Legii przy ul. Łazienkowskiej.
8. Otoczenie budynku „Cepelii” u zbiegu Alei Jerozolimskich, ul. Marszałkowskiej i ul. Nowogrodzkiej.

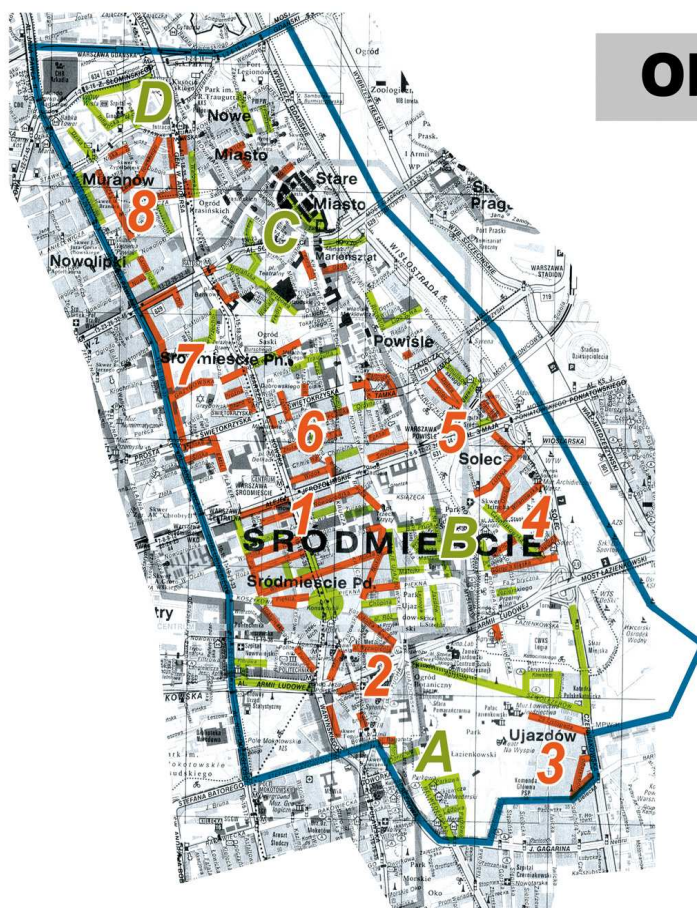
Przeglądy stanu technicznego, naprawy oraz modernizacje głównych magistral infrastruktury technicznej (wodociągi, kanalizacja, gaz, energia elektryczna) prowadzone są przez gestorów tych mediów. Brak oficjalnych „planów rozwoju” przedsiębiorstw zarządzających mediami uniemożliwia skonstruowanie kompleksowego planu rewitalizacji infrastruktury dla całej dzielnicy. Można jednak wskazać kilka zadań o strategicznym znaczeniu, realizacji których należy się podjąć jak najszybciej – i są one podawane w krótkoterminowych planach inwestycyjnych, uzgadnianych przez właściwe firmy z administratorami terenów (ZDM, ZTP, ZGN etc.). Część z tych zadań dotyczy wskazanych powyżej obszarów.

Kluczowe z punktu widzenia rozwoju Śródmieścia plany zagospodarowania Placu Defilad pociągają za sobą potrzebę uporządkowania podziemnej gospodarki sieciowej na tym obszarze. Prawidłowym rozwiązaniem wydaje się być budowa kanałów zbiorczych dla wszystkich sieci.

Istnieje też pilna konieczność modernizacji i rozbudowy systemu elektroenergetycznego, polegającej na budowie linii kablowych 110 kV i budowie oraz modernizacji istniejących stacji elektroenergetycznych RPZ 110/15 kV. Istniejąca w ścisłym Śródmieściu rezerwa energetyczna jest już obecnie bardzo niska, a przy zakładanych obszarach rozwoju może okazać się niewystarczająca. W zadaniach inwestycyjnych przedsiębiorstwa STOEN S.A. przewidziana jest modernizacja stacji RPZ – Powiśle, co powinno zabezpieczyć ten rejon przed zagrożeniem niedoboru energii. Należy też przeanalizować możliwość zastosowania w modernizowanych obiektach użyteczności publicznej odnawialnych źródeł energii.

Planowane zadania inwestycyjne na placu Piłsudskiego (odbudowa Pałacu Saskiego i Pałacu Brühla) wymagać będą modernizacji tego terenu pod kątem zapotrzebowania na media energetyczne (energia elektryczna, ciepła, gaz). Równie dużym wyzwaniem będzie rozbudowa infrastruktury sieciowej dla potrzeb stadionu Legii przy ul. Łazienkowskiej (branego pod uwagę jako Stadion Narodowy).

W ciągu ulicy Świętokrzyskiej wymiany wymaga magistrala ciepłownicza. Realizacja tego zadania, ujętego w planach SPEC S.A., wstrzymywana jest jednak ze względu na planowaną rewitalizację Krakowskiego Przedmieścia oraz na niedokończone opiniowanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w otoczeniu Pałacu Kultury i Nauki.

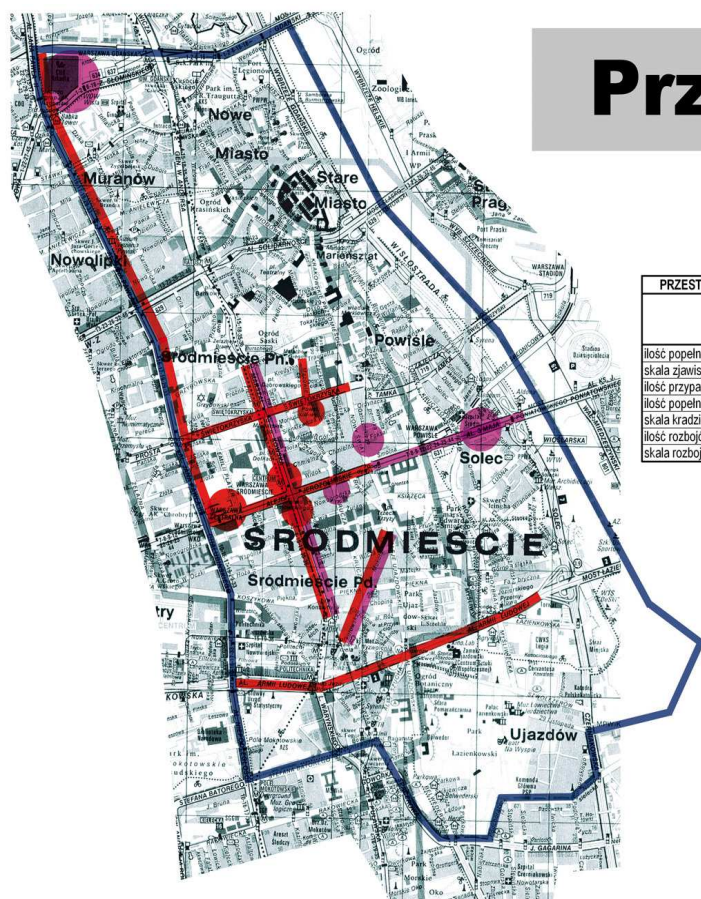
Obszary ubóstwa

OBSZARY UBÓSTWA		
LP.	GRANICE OBSZARU (ulicami)	IŁOŚĆ RODZIN OBJĘTYCH POMOCĄ W 2005 R.
1.	Nowokoskiego, Emilii Plater, Aleje Jerozolimskie, Bracka, Aleje Ujazdowskie, Piękna, Koszykowa	550
2.	Ulice: Waryńskiego, Bagatela, Aleja Szucha, Koszykowa, Plac Konstytucji, Polna	164
3.	29 Listopada, Czerniakowska, Nowosielecka, Sułgowskiego	83
4.	Fabryczna, Rozbrat, Szara, Wilanowska, Sołec, Zagonia	127
5.	Ludna, Sołec, Wybrzeże Kościuszkowskie, Topiel	80
6.	Marszałkowska, Królewska, Krakowskie Przedmieście, Bartoszewicza, Kopernika, Smolna, Widoł	250
7.	Sienna, Jana Pawła II, Aleja Solidarności, Senatorska, Marszałkowska, Świętokrzyska, Emilii Plater	321
8.	Andersa, Niska, Kamiecka, Nowolipie	152

ZJAWISKA SPOŁECZNE							
LP.	WSKAŹNIK	JEDNOSTKA MIARY	WARTOŚĆ WSKAŹNIKA W ROKU				
			2002	2003	2004	2005	
1.	Łączna ilość wszystkich osób korzystających z zapomóg opieki społecznej	osoba	13	19	16	15	
2.	Ilość osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa	osoba	4 160	4 208	4 301	3 910	
3.	Ilość rodzin z problemem alkoholowym korzystających z pomocy społecznej	rodzina	328	350	400	422	
4.	Ilość rodzin z problemem narkotykowym korzystających z pomocy społecznej	rodzina	20	24	30	27	
5.	Ilość przyznanych dodatków mieszkaniowych	dodatek	5 069	5 312	5 132	4 466	
6.	Ilość osób bezrobotnych (ogółem)	osoba	5 358	5 307	5 119	4 636	
7.	skala bezrobocia w dzielnicy	%	3,88	3,89	3,82	3,4	
8.	Ilość osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku	osoba	4 788	4 816	4 707	4 197	
9.	odsetek bezrobotnych bez prawa do zasiłku	%	89	90	92	90	
10.	Ilość pozostających bez pracy kobiet	kobieta	2 600	2 614	2 508	2 338	
w tym: kobiet bez prawa do zasiłku (zawsze stan na dzień 31.XII)			kobieta	2 303	2 341	2 292	2 118
11.	odsetek kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych	%	48,52	49,25	48,99	50,43	
12.	Ilość rodzin niepełnych, korzystających z pomocy społecznej	rodzina	740	811	712	710	
13.	liczba zawartych małżeństw	małżeństwo	636	783	807	807	
14.	liczba rozwodów	rozwód	332	390	311	311	

- największe ubóstwo **1** - obszar
■ najmniejsze ubóstwo **A** - obszar
■ granica Dzielnicy Śródmieście

Opracowanie własne na podstawie danych zidentyfikowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej.

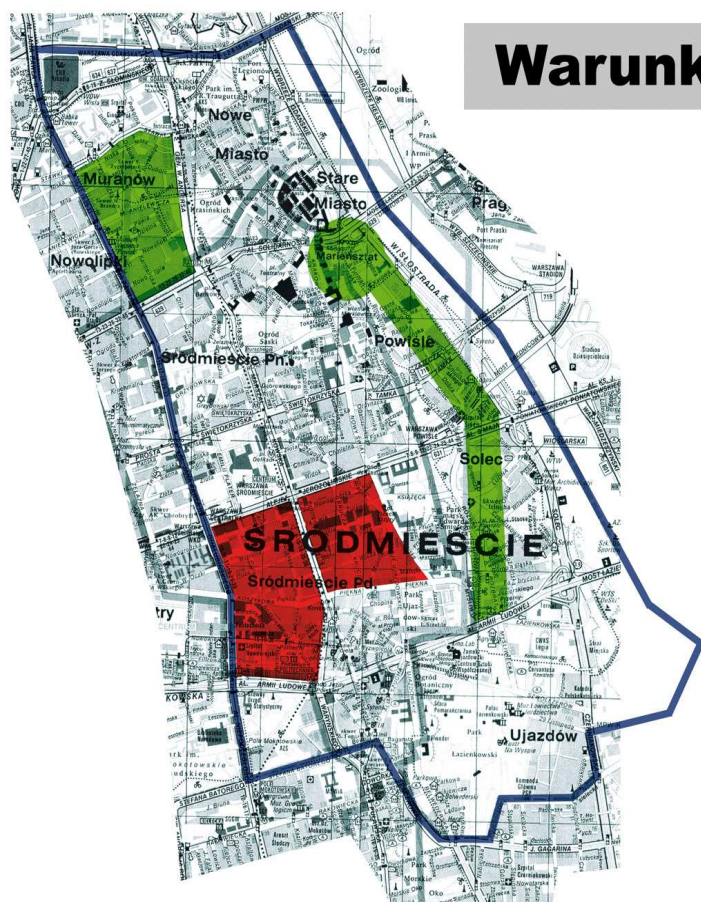
Przestępczość

PRZESTĘPCZOŚĆ		WARTOŚĆ WSKAŹNIKA W ROKU			
WSKAŹNIK	JEDNOSTKA MIARY	2002	2003	2004	2005
ilość popełnionych przestępstw (ogółem)	Przestępstwo	14 055	15 266	14 310	15 005
skala zjawiska przestępczości	przestępstwo/1 000 mieszkańców	102	112	105	110
ilość przypadków pobicia, bójki	Przestępstwo	58	70	71	68
ilość popełnionych kradzieży	Kradzież	5 264	6 198	6 194	6 690
skala kradzieży	kradzież/1 000 mieszkańców	38	47,6	45,6	49,1
ilość rozbojów	Rozbój	971	1 023	827	669
skala rozbojów	rozbój/1 000 mieszkańców	7	7,5	6,1	4,9

- rejon wzmożonych rozbojów
- rejon wzmożonych kradzieży

Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Rejonowej Policji Warszawa I.

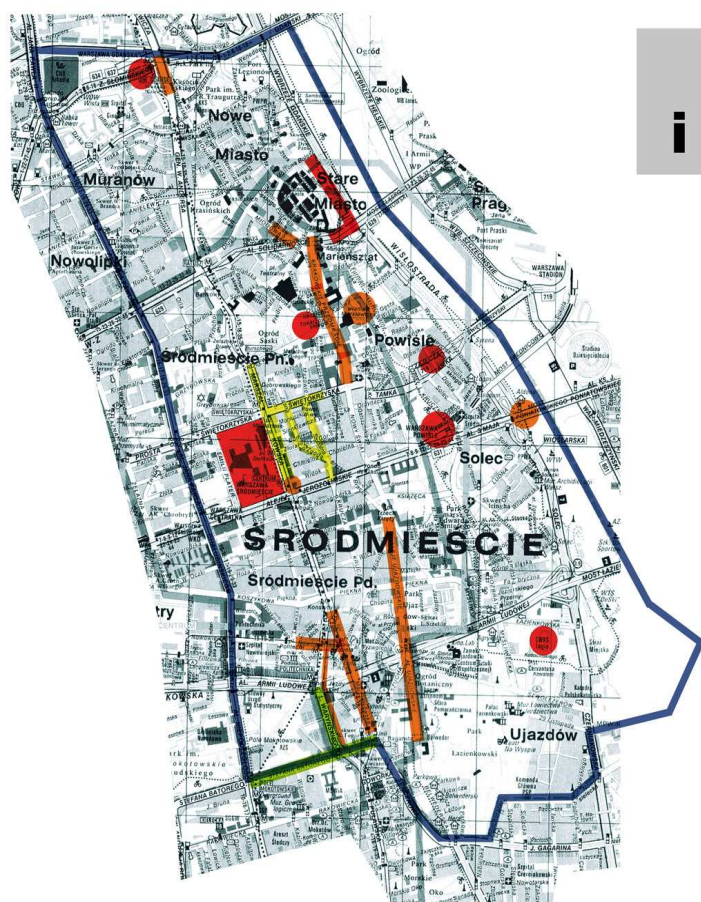

Warunki mieszkaniowe

LP.	WSKAZNIK	JEDNOSTKA MIARY	WARTOŚĆ WSKAZNIKA W ROKU			
			2002	2003	2004	2005
1.	liczba rodzin oczekujących na mieszkania komunalne	rodzin	555	401	386	434
2.	liczba pustostanów w komunalnych lokalach wspólnych	pustostanów	126	113	125	131
3.	liczba przyzanych lokali w komunalnych lokalach wspólnych	lokali	70	8	5	6
4.	ilość osób zamieszkujących komunalne lokale wspólne	osób	3 001	2 901	2 826	2 831
5.	ilość izb w komunalnych lokalach wspólnych	izb	3 306	3 236	3 164	3 126
6.	ogólna powierzchnia komunalnych lokali wspólnych	m ²	74	73	71	70
7.	zagęszczenie w komunalnych lokalach wspólnych	a) m ² /mieszkanca	637,88	722,2	649,3	757,59
		b) mieszkań/wizbę	0,90	0,89	0,89	0,90
8.	liczba komunalnych pustostanów – lokali samodzielnych	pustostanów	501	561	586	580
9.	liczba przyzanych komunalnych lokali samodzielnych	mieszkań	223	132	113	97
10.	liczba rodzin oczekujących na mieszkania socjalne	rodzin	202	228	343	404
11.	liczba przyzanych lokali w socjalnych lokalach wspólnych	lokali	0	0	0	4
12.	ilość osób zamieszkujących socjalne lokale wspólne	osób	34	37	48	58
13.	ilość izb w socjalnych lokalach wspólnych	izb	16	19	24	35
14.	ogólna powierzchnia socjalnych lokali wspólnych	m ²	331,95	421,49	563,36	783,46
15.	zagęszczenie w socjalnych lokalach wspólnych	a) m ² /mieszkanca	9,76	11,39	11,73	13,50
		b) mieszkań/wizbę	2,12	1,94	2	1,65
16.	liczba przyzanych socjalnych lokali samodzielnych	mieszkań	68	30	50	48
17.	ogólna powierzchnia wszystkich lokali mieszkalnych	m ²	3 377	3 441	3 452	681
18.	zagęszczenie w lokalach mieszkalnych ogółem	m ² /mieszkanca	24,47	25,24	25,4	
19.	liczba mieszkań oddanych do użytku	mieszkań	114	423	136	

- kwartały budynków znajdujących się w najgorszym stanie technicznym
- problem zapadania się gruntów i osuwania się skarpy

Opracowanie na podstawie danych Zakładu Gospodarowania Nieruchomościami Dzielnicy Śródmieście m. st. Warszawy.

Komunikacja i inwestycje ZDM

LP.	WSKAŹNIK	JEDNOSTKA MIARY	KOMUNIKACJA			
			WARTOŚĆ WSKAŹNIKA W ROKU			
1.	Ilość wydanych praw jazdy	sztuka	2002	2003	2004	2005
2.	Ilość zarejestrowanych pojazdów	sztuka	27 347	25 645	18 684	15 539

ROK	KOMPLEKSOWE MODERNIZACJE ULIC /administrowanych przez ZTP/					REMONTY CZĄSTKOWE NAWIERZCHNI		
	ilość	Długość w m	Jezdnie w m ²	Chodniki w m ²	wartość w tys. zł.	jezdnie w m ²	chodniki w m ²	wartość w tys. zł.
2002	10	1 930	16 740	11 630	4 128	2 390	7 505	650
2003	8	1 230	10 540	10 375	2 508	4 080	7 115	735
2004	9	1 950	17 530	12 530	4 417	1 930	7 125	690
2005	8	2 235	20 020	18 880	5 900	3 660	5 700	778

- planowane przez ZDM remonty nawierzchni na lata 2006 i 2007
- wykaz robót wykonanych w latach 2002-2005
- inwestycje ZDM zaplanowane do realizacji na lata 2006-2008
- obszary charakteryzujące się szczególnie wysokim wskaźnikiem degradacji infrastruktury technicznej i funkcjonalnej

Opracowanie własne na podstawie danych Zarządu Dróg Miejskich.

Główne kryteria doboru obszarów rewitalizacji (po przeprowadzonej wstępnej analizie)

1. Obszary kryzysowe pod względem społecznym (zagrożenie bezpieczeństwa, margines społeczny, agencje towarzyskie, prostytucja uliczna, żebractwo), destrukcja przestrzeni publicznej, kolizje komunikacyjne,
2. Zróżnicowana struktura przestrzenna - od gęstej, historycznej, po luźną, umożliwiającą wprowadzenie nowej zabudowy lub odbudowa oficyn (intensyfikacja wykorzystania obszarów źle użytkowanych lub opuszczonych, słabiej zurbanizowanych).
3. Stymulacja rozpoczętych procesów odnowy - wzmocnienie procesu inwestowania.
4. Obszar zaniku aktywności gospodarczej oraz społecznej,
5. Obszary, o których przyszłości można decydować na niskim szczeblu zarządzania.

Obszary rewitalizacji obejmują przede wszystkim działania związane z uporządkowaniem istniejącej tkanki miejskiej tak by mogła spełniać oczekiwania mieszkańców.

Generalnym celem działań rewitalizacyjnych w Dzielnicy Śródmieście jest ochrona przed degradacją materialną, społeczną lub duchową całych kwartałów miasta, poprzez poprawę jakości życia mieszkańców, uwypuklenie wartości historycznych Śródmieścia a także poprzez rozszerzenie funkcji turystycznych na całą dzielnicę (nie tylko tych rejonów, które od dawna są uznane za godne odwiedzenia i określone jako atrakcja turystyczna)

Historyczna zabudowa Śródmieścia opiera się głównie na budynkach wybudowanych w końcu XIX i na początku XX wieku. Obiekty te ze względu na swą wartość architektoniczną, artystyczną oraz historyczną objęte są ochroną konserwatorską. W Mikroprogramie Rewitalizacji Dzielnicy Śródmieście zabytkowe budynki znajdują szczególne miejsce ponieważ to one nadają dzielnicy specyficzny klimat oraz zwiększają atrakcyjność inwestowania w taki obszar.

Za przyjęciem opcji rewitalizacji poszczególnych obszarów Śródmieścia przemawiają trzy argumenty:

- społeczny
- ekonomiczny
- kulturowy

Argument społeczny:

Zachowanie lub przywrócenie równowagi społecznej w życiu dzielnicy jest jednym z warunków zrównoważonego rozwoju. Na obrzeżach Warszawy, w zabudowie jedno lub wielorodzinnej lokalizują się grupy aktywne zawodowo, bliżej Śródmieścia - bloki spółdzielni mieszkaniowych, a w centrum oprócz stałych mieszkańców swojego miejsca do życia szuka margines społeczny. Najczęściej zgrupowany w budynkach o zmienionej po wojnie strukturze społecznej (podzielone sztucznymi granicami mieszkania o dużych metrażach wynajmowano, za niewielką opłatą, kilku rodzinom). Efektem utrzymania przez długi czas takiej struktury jest daleko posunięta dewastacja budynków, tworzenie się negatywnych zjawisk społecznych oraz konflikty międzyludzkie powodowane wspólnym użytkowaniem pomieszczeń (sanitarnych i kuchennych).

W celu uzyskania trwałych rezultatów działań rewitalizacyjnych należałoby oprócz działań społecznych, oświatowych, dyscyplinujących (interwencje służb porządkowych) oraz remontowych zlikwidować sztuczne podziały mieszkań (przywrócić pierwotny układ przestrzenny pomieszczeń) oraz egzekwować od najemców realne koszty utrzymania budynków będących w zasobach miasta.

Argument ekonomiczny:

Istniejąca konkurencja pomiędzy dzielnicami zmusza i pobudza inwestowanie w centrum miasta. Skierowanie dużej części inwestycji mieszkaniowych do Śródmieścia (starych zasobów mieszkaniowych) oznacza poszukiwanie wysokiej jakości przestrzeni miejskiej a tym samym wzrost wartości terenów i nieruchomości budowlanych w Śródmieściu. Wymaga to również sprecyzowania tożsamości i charakteru dawnej dzielnicy mieszkaniowej, po to aby stanowiła pozytywny element konkurencji międzydzielnicowej.

Argument kulturowy:

W celu osiągnięcia spójności społecznej w mieście konieczne jest skomasowanie mieszkańców wokół starego centrum (proces starzenia się centrum). Równocześnie koniecznym jest wytworzenie korzystnego wizerunku śródmieścia poprzez podkreślenie istniejącego tu bogactwa kulturowego - dotyczy to zarówno turystów jak i mieszkańców miasta. Stwarza im okazję do uczestnictwa w życiu kulturalnym dzielnicy i wzmacnia ich identyfikację. Tymczasem podział, jaki wytwarza się pomiędzy mieszkańcami śródmieścia i „ludnością napływową”, zamieszkałą na peryferiach Warszawy – zwróconą ku miejscom pracy w Śródmieściu i supermarketom na obrzeżach, rozбивa życie społeczne i kulturowe w centrum.

Kompleksowy program rewitalizacji na wybranych obszarach powinien obejmować:

- Modernizacje i remonty zasobów mieszkaniowych w różnych sektorach własności i użytkowania
- Scalanie podzielonych po II wojnie światowej mieszkań
- Rewaloryzację obiektów zabytkowych
- Poprawę funkcjonowania infrastruktury technicznej
- Rozwiązania systemowe związane z ponoszeniem kosztów eksploatacji budynków będących w zasobach miasta.

A przez to osiągnie się (jako efekt rewitalizacji):

- Rozwój infrastruktury społecznej,
- Poprawę jakości i funkcjonowania przestrzeni publicznych, oraz komunikacji,
- Rozwój małej i średniej przedsiębiorczości, rzemiosła, handlu, kultury i sztuki.

ROZDZIAŁ III

OBSZARY REWITALIZOWANE I ICH UZASADNIENIE

Obszar Dzielnicy Śródmieścia potraktowany został jako jeden obszar kryzysowy, który ze względu na intensywną zabudowę został podzielony na 11 podobszarów, gdzie występują sytuacje problemowe.

Ponieważ Mikroprogram Rewitalizacji Dzielnicy Śródmieście m. st. Warszawy obejmuje działania przewidziane na wiele lat zasadne stało się podzielenie zakresu prac na etapy.

W pierwszym etapie znalazły się obszary, których historyczne, reprezentacyjne oraz turystyczne znaczenie dla miasta jest największe (Stare i Nowe Miasto wraz z rejonem Skarpy Staromiejskiej oraz Mariensztat, Trakt Królewski z Nowym Światem i przylegającymi do niego ulicami Foksał, Chmielna) oraz takie obszary, w których zaawansowane procesy destrukcyjne wymagają pilnych działań rewitalizacyjnych. Niebagatelne znaczenie przy kwalifikacji, do którego etapu włączyć poszczególne obszary miała konieczność koordynacji rozpoczętych już prac o charakterze rewitalizacyjnym.

I etap – obejmuje rejon Starego i Nowego Miasta, Skarpy Staromiejskiej, Mariensztatu, Krakowskiego Przedmieścia wraz z Nowym Światem (ul. Foksał, ul. Chmielna), ul. Próżną oraz Forty Traugutta i Legionów.

W drugim etapie zaplanowano prace w obszarach zabudowanych budynkami, których stan techniczny wymaga kompleksowego remontu oraz działań systemowych eliminujących postępującą dewastację zachowanych, zabytkowych kamienic.

II etap – obejmuje obszar ograniczony ulicami: Aleje Jerozolimskie, ul. Marszałkowska, ul. Hoża, ul. E. Plater, obszar Pasażu „Wiecha” (na tyłach Domów Towarowych Centrum) oraz rejon ul. Mokotowskiej, ul. Kruczej i ul. Wilczej.

W trzecim etapie rewitalizowane będą obszary, których stopień degradacji jest znaczny a procesy przywracające prawidłowe relacje społeczne można rozłożyć w dłuższym czasie.

III etap – obejmuje starzejące się powojenne osiedle mieszkaniowe Muranów oraz kamienice, które w mniejszym stopniu uległy degradacji (obszar ograniczony ulicami al. Jana Pawła II, al. Solidarności, ul. Marszałkowska, ul. Grzybowska. Etap ten obejmuje również przyrodniczy rejon Warszawy skupiający się wokół rzeki Wisły i Skarpy Warszawskiej od Trasy Łazienkowskiej do Mostu Gdańskiego.

Sposób finansowania

- środki publiczne - do 15 %
- środki z funduszy unijnych - do 85 %

Proponowana forma organizacyjna

Zakłada się, że projekty dotyczące budynków komunalnych będą realizowane przez miasto w zakresie posiadanych środków.

Potencjalni partnerzy

- wspólnoty mieszkaniowe
- organizacje pozarządowe i instytucje kulturalne
- spółdzielnie mieszkaniowe
- związki wyznaniowe
- skarb Państwa
- organizacje społeczne

Promocja projektu rewitalizacji

- ulotki promujące program i jego założenia
- informacja na stronie internetowej
- organizowanie konsultacji społecznych
- cykliczne wystawy z przebiegu prac rewitalizacyjnych
- punkt informacji w siedzibie Urzędu Dzielnicy
- informacje przekazywane za pomocą lokalnych mediów

Główne kryteria identyfikacji projektów:

1. Obszary kryzysowe zagrożone problemami społecznymi oraz destrukcją przestrzeni publicznej (patologie społeczne, degradacja techniczna obiektów zabytkowych),
2. Zróżnicowana struktura przestrzenna - od gęstej, historycznej, po luźną, umożliwiającą wprowadzenie nowej zabudowy, odbudowę oficyn (intensyfikację wykorzystania obszarów źle użytkowanych lub opuszczonych, słabiej zurbanizowanych).
3. Stymulacja rozpoczętych procesów odnowy - wzmocnienie procesu inwestowania.
4. Położenie w obszarze zaniku aktywności społecznej.
5. Obszary, których przyszłość można kształtować w oparciu o decyzje podejmowane na stosunkowo niskim szczeblu zarządzania,

Generalnym celem działań przy wyborze określonych projektów w pierwszej kolejności była konieczność koordynacji prac już rozpoczętych i obejmujących najpilniejsze potrzeby. W drugiej kolejności była analiza problemów społecznych występujących w Śródmieściu oraz nakładanie się wielu zagadnień jednocześnie w danym obszarze (np.: obszar zabytkowy, lub wpisany do rejestru zabytków, „historia miejsca”, konieczność szybkich działań mających na celu ochronę przed dalszą degradacją materialną i społeczną) a także dążenie do zrównoważonego rozwoju w dziedzinie mieszkaniowej, handlowo-usługowej i społecznej z uwzględnieniem intensyfikacji programów handlowo-usługowych a także rozszerzenie funkcji turystycznej na całe Śródmieście a nie tylko w obszarach od dawna uznanych za godne zobaczenia.

W Śródmieściu dominuje zabudowa XIX i XX wieczna, z tego okresu pochodzi większość zabytkowych obiektów architektonicznych i przemysłowych (np.: elektrociepłownia na Powiślu, architektura obronna w północnej części Śródmieścia)

tworząc zespoły, osie widokowe oraz dominanty przestrzenne, którym warto przywrócić dawny blask i zapewnić odpowiednią ekspozycję.

W każdym przypadku remonty i modernizacje budynków służą programowi rewitalizacji jako działania towarzyszące głównym projektom, a każdy projekt spełnia co najmniej 2 cele i 3 działania Lokalnego Programu Rewitalizacji. Przy wyborze projektów uwzględniono potencjał społeczny dla poszczególnych obszarów.

Oczekiwane efekty projektów:

- Odnowa substancji budowlanej o wysokich wartościach architektonicznych i estetycznych,
- Uwypuklenie piękna detalu architektonicznego,
- Wzmocnienie funkcji wnętrz urbanistycznych o charakterze przestrzeni publicznych na obszarze śródmiejskim.
- Odnowa i uporządkowanie przestrzeni wewnątrz zabudowy – podwórzy i skwerów.
- Podniesienie poziomu warunków zamieszkania poprzez modernizację infrastruktury technicznej.
- Ograniczenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery poprzez modernizację systemów grzewczych (preferowane rozwiązania ekologiczne).
- Podwyższenie standardów zamieszkania, w odniesieniu do mieszkań komunalnych, co pozwoli władzom samorządowym na prowadzenie bardziej elastycznej i skuteczniejszej polityki mieszkaniowej.
- Likwidacja obszarów patologicznych,
- Podniesienie jakości świadczonych usług w obiektach użyteczności publicznej.
- Podniesienie prestiżu niektórych obiektów poprzez ich lepszą ekspozycję w przestrzeni miejskiej (np. iluminacja).
- Ochrona krajobrazu kulturowego,

I ETAP MIKROPROGRAMU

1. Rewitalizacja obszaru Starego i Nowego Miasta oraz Mariensztatu.

Celem rewitalizacji na tym obszarze jest odnowa zabytkowych budowli (mury obronne, budynki, detale, mała architektura) tak, aby wraz z remontowanym obecnie Krakowskim Przedmieściem utworzyły chętnie odwiedzaną, związaną z historią Warszawy trasę turystyczną. Remont elewacji budynków, uporządkowanie przestrzeni publicznej (remont ulic, placów, porządkowanie zieleni, podwórzy) oraz iluminowanie wartościowego detalu architektonicznego przyciągnie więcej osób na ten teren. Jednocześnie częstotliwość odwiedzania oświetlonych i uporządkowanych zaułków przyczyni się do zmniejszenia negatywnych zjawisk natury społecznej takich jak: publiczne spożywanie alkoholu, załatwianie potrzeb fizjologicznych w miejscach publicznych, narkomania oraz rozboje. Poprzez poprawę estetyki oraz podniesienie poziomu bezpieczeństwa miejsce to stanie się jeszcze bardziej pożądanym terenem do inwestowania (nowe restauracje, sklepy) oraz zamieszkania.

Dzięki programowi rewitalizacji możliwe będzie zachowanie historycznej zabudowy Warszawy na fragmencie obszaru dawnego centrum miejskiego, obecnie mającego obniżony standard pod względem infrastruktury technicznej i społecznej (w tym obszarze rejestruje się częste awarie instalacji technicznych oraz liczne patologie społeczne – alkoholizm, narkomania oraz żebractwo.).

Rewitalizacja obszaru osiedla Mariensztat obejmie w pierwszej kolejności podziemne pomieszczenia po kotłowni, w budynku przy ul. Bednarskiej 9. Pomieszczenia te mają służyć działaniom o charakterze kulturalnym i edukacyjnym (klub muzyczny). Działalność taka przyczyni się do spopularyzowania muzyki poważnej wśród mieszkańców okolicznych budynków oraz ściągnie publiczność z innych części miasta (na terenie Mariensztatu działa szkoła muzyczna).

Beneficjentem będzie Miasto stołeczne Warszawa.

Główne cele rewitalizacji na tym obszarze:

- odnowienie przestrzeni publicznej, wprowadzenie ładu przestrzennego i estetyki otoczenia, poprzez uporządkowanie pierzei, kompleksową renowację kamienic miejskich, remont elewacji, porządkowanie witryn, reklam, osuszanie piwnic i ich adaptacja na cele turystyczne – kulturalne, odtwarzanie podwórzy o indywidualnym klimacie, zagospodarowanie przestrzeni pomiędzy budynkami na funkcje kulturalne,
- ochrona zabytków, rozwój kultury i turystyki poprzez remonty obiektów zabytkowych oraz adaptację pomieszczeń na funkcje usługowo – turystyczne, hotelarskie, gastronomiczne,
- zwiększenie bezpieczeństwa i poprawa jakości przestrzeni publicznej poprzez wprowadzenie monitoringu oraz oświetlenie mrocznych zaułków, likwidacja barier architektonicznych dla niepełnosprawnych, wprowadzenie zieleni, wydzielenie ścieżek dla rowerów, likwidacja wyeksploatowanych technicznie obiektów o tymczasowym charakterze, wprowadzenie stałych cyklicznych imprez o tematyce kulturalnej, historycznej i patriotycznej, wprowadzenie nowych szlaków turystycznych, tworzenie cyklu wycieczek edukacyjnych dla młodzieży o tematyce historycznej,
- integracja mieszkańców poprzez tworzenie miejsc do interdyscyplinarnych spotkań, tworzenie klubów oraz czytelni.

- tworzenie nowych miejsc aktywności kulturalnej i artystycznej mieszkańców Mariensztatu.

2. Rewitalizacja obszaru ulic Nowy Świat i Krakowskie Przedmieście.

Program zakłada podniesienie standardu przestrzeni publicznej Nowego Światu i Krakowskiego Przedmieścia, jako części Traktu Królewskiego, będącego jedną z głównych atrakcji turystycznych Warszawy. Działania powinny być ukierunkowane na podkreślenie i rozbudowę istniejącego układu przestrzennego oraz rozwój już istniejących funkcji kulturalno turystycznych tego obszaru. Proponuje się poszerzenie przestrzeni funkcjonalnej Krakowskiego Przedmieścia i Nowego Światu poprzez maksymalne udostępnienie dziedzińców, podwórek, uaktywnienie parterów i wykorzystanie piwnic na terenach położonych bezpośrednio przy trakcie.

Należy dążyć do wzmocnienia powiązań poprzecznych z otaczającymi Krakowskie Przedmieście i ul. Nowy Świat atrakcyjnymi przestrzeniami publicznymi Mariensztatu i Powiśla. Ważnym miejscem dla wizerunku Traktu Królewskiego jest dziedziniec pałacu Branickich przy ul. Nowy Świat 18/20. obecnie jest wykorzystywany jako miejsce postojowe dla samochodów oraz handlu obwoźnego. Wprowadzenie ładu przestrzennego w obrębie pałacu poprawi wizerunek Traktu Królewskiego. W pałacu planowane jest utworzenie informacji turystycznej z dostępem do sieci internetowej. Taka funkcja jest potrzebna w tym miejscu ze względu na niewielką odległość od popularnego schroniska młodzieżowego.

Beneficjentem będzie m. st. Warszawa

Główne cele rewitalizacji na tym obszarze:

- podniesienie standardu przestrzeni publicznych ulic Nowy Świat i Krakowskie Przedmieście, jako części Traktu Królewskiego. Działania rewitalizacyjne powinny być ukierunkowane na podkreślenie atrakcyjności turystycznej tej części miasta.
- ochrona zabytków, rozwój turystyki, wprowadzenie imprez i wydarzeń o tematyce kulturalnej (historycznej i patriotycznej). Wprowadzenie nowych produktów turystycznych (szlaków, edukacyjnych wycieczek, imprez plenerowych).
- likwidacja negatywnych zjawisk społecznych (żebractwo, narkomania).
- zwiększenie bezpieczeństwa i poprawa jakości przestrzeni publicznej poprzez wprowadzenie monitoringu, oświetlenia, likwidację barier architektonicznych, intensyfikację zieleni, projektowanie ścieżek rowerowych, likwidację wyeksploatowanych technicznie obiektów tymczasowych (pawilonów handlowych), integracja mieszkańców poprzez tworzenie miejsc spotkań interdyscyplinarnych, instytucji kultury oraz klubów.

3. Rewitalizacja obszaru przylegającego do ul. Nowy Świat - ul. Foksal, ul. Chmielna, Kopernika, ul. Ordynacka, ul. Okólnik, ul. Gałczyńskiego.

Najbliższe otoczenie ul. Nowy Świat obfituje w budynki o reprezentacyjnym charakterze i wyjątkowej wartości architektonicznej. Jednakże powojenna eksploatacja tych kamienic stała się przyczyną ich ruiny i powolnej degradacji. Budynki przy ul. Foksal 11, 13, 15 stały się miejscem publicznych libacji oraz noclegownią dla bezdomnych, inne zaś pozbawione detalu architektonicznego, tynku oraz instalacji technicznych są świadectwem niskiego standardu życia w tym rejonie

miasta. Konieczne jest jak najszybsze podjęcie działań porządkujących przestrzeń publiczną oraz rozpoczęcie prac remontowych ponieważ te budynki w szybkim czasie mogą stać się zagrożeniem budowlanym. Potwierdzeniem, że budynek przy ul. Foksal 11 leży w rejonie kryzysowym są interwencje straży miejskiej (patrz: zestawienie na str. 12 mikroprogramu).

Beneficjentem będzie m. st. Warszawa

Główne cele rewitalizacji na tym obszarze:

- podniesienie standardu przestrzeni publicznych otoczenia reprezentacyjnej ulicy Nowy Świat jako części Traktu Królewskiego. Działania rewitalizacyjne powinny być ukierunkowane na likwidowanie negatywnych zjawisk społecznych w tym rejonie (alkoholizm, bezdomność, prostytutka) oraz na przywróceniu do życia budynków obecnie nie nadających się do eksploatacji ze względu na zły stan techniczny (kompleksowe remonty zdegradowanych budynków, wprowadzenie po remoncie funkcji mieszkalnych i usługowych o standardzie odpowiadającym położeniu w centralnym punkcie miasta).
- Wprowadzenie w ten rejon działalności kulturalnej o charakterze edukacyjnym (pracownia plastyczna dla dzieci i młodzieży)

4. Rewitalizacja obszaru obejmującego zabytkowe forty „Traugutta” i „Legionów” wraz z ich otoczeniem (teren powojkowy).

Zabytkowe forty: Traugutta i Legionów położone są z dala od popularnych tras turystycznych ale blisko Starego i Nowego Miasta. Zasadne jest stworzenie na ich terenie obiektów o charakterze sportowym z odpowiednią bazą noclegową i żywieniową (fort Traugutta) oraz o charakterze turystycznym (fort Legionów) z atrakcyjną ekspozycją muzealną.

Użytkownik fortu Legionów planuje w pomieszczeniach fortu otwarcie stałej wystawy dotyczącej architektury obronnej oraz stworzenie w istniejących tunelach fortecznych pierwszej w Warszawie podziemnej trasy turystycznej.

Na terenie fortu Traugutta planowane jest zorganizowanie ośrodka sportowego, który obsługiwałby północną część dzielnicy Śródmieście.

Beneficjentem będzie m. st. Warszawa

Główne cele rewitalizacji na tym obszarze:

- Integracja przestrzenna i funkcjonalna terenów Starego i Nowego Miasta z Żoliborzem i Muranowem a także wszystkich tych rejonów z rzeką Wisłą.
- Wprowadzenie w teren powojkowy (w forcie Traugutta znajduje się archiwum wojskowe) funkcji rekreacyjno – sportowych oraz edukacyjnych (sale muzealne związane z historyczną funkcją fortu Traugutta),
- Ochrona zabytkowych fortyfikacji,
- Stworzenie podziemnej trasy turystycznej z ekspozycją muzealną,

5. Rewitalizacja obszaru ulicy Próżnej, Placu Grzybowskiego i ul. Królewskiej

Podstawowy celem rewitalizacji obszaru pomiędzy ul. Próżną a pl. Grzybowskim jest przywrócenie do życia zabytkowych budynków ulicy Próżnej, które po II wojnie światowej uległy dewastacji i degradacji. Kamienice te związane były ze społecznością żydowską – ich tradycjami, życiem i zwyczajami. Obecnie, ze względu na zły stan techniczny nie są zamieszkałe a mogą być miejscem pobytu bezdomnych, nocnych libacji oraz dewastacji mienia. Po wykonaniu remontów kapitalnych rejon ten ma szansę stać się miejscem imprez kulturalnych związanych ze społecznością żydowską (festiwal kultury żydowskiej) oraz częścią nowego szlaku turystycznego (stworzenie takiego szlaku proponuje w swoim projekcie rewitalizacyjnym Gmina Wyznaniowa Żydowska w Warszawie).

Działania związane z rewitalizacją ulicy Próżnej, mają na celu przywrócenie miejscu dawnego historycznego charakteru (stworzenie miejsca związanego z dawną kulturą żydowską) oraz stworzenie przestrzeni rekreacji, przyjaznej dla mieszkańców okolicznych bloków. Wiele budynków w omawianym kwartale znajduje się w złym stanie technicznym. Podwórka kamienic i przestrzenie międzyblokowe są zaniedbane co sprzyja rozwojowi problemów społecznych takich jak drobna przestępczość, narkomania i alkoholizm.

Budynki przy ul. Próżnej 12 i 14 są własnością miasta, natomiast nr 7 i 9 są własnością prywatną.

Główne cele rewitalizacji na tym obszarze:

- odnowienie przestrzeni miejskiej, wprowadzenie ładu przestrzennego i estetyki otoczenia poprzez kompleksowe remonty kamienic na cele mieszkalne i turystyczno – kulturalne.
- ochrona zabytków stanowiących własność miasta wraz z adaptacją pomieszczeń na funkcje usługowe – turystyczne, hotelarskie, gastronomiczne,
- zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców poprzez wprowadzenie monitoringu, oświetlenia,
- poprawa standardów mieszkaniowych poprzez likwidację barier architektonicznych, intensyfikację zieleni, wydzielanie ścieżek rowerowych, likwidację wyeksploatowanych technicznie obiektów tymczasowych,
- wprowadzenie nowych szlaków turystycznych, wycieczek dla młodzieży o tematyce związanej z historią i kulturą Żydów w Warszawie,
- integracja mieszkańców poprzez tworzenie miejsc spotkań wielokulturowych i wielonarodowościowych oraz budowanie pozytywnych relacji mieszkańców Warszawy.

II ETAP MIKROPROGRAMU

6. Rewitalizacja obszaru ograniczonego ulicami: Aleje Jerozolimskie, ul. Marszałkowska, ul. Hoża, ul. Emilii Plater.

Jest to obszar Śródmieścia szczególnie zagrożony patologiami społecznymi (kradzieże, rozboje, prostytutka, alkoholizm, narkomania, żebractwo) ponieważ leży w bezpośrednim sąsiedztwie Dworca Centralnego. Z danych Policji oraz Straży Miejskiej wynika, że w rejonie Dworca Centralnego oraz Hotelu Polonia jest najwięcej notowanych przestępstw i wykroczeń. Bazą dla elementu kryminogennego są opuszczone, lub zdewastowane kamienice i podwórza z bezpośredniego sąsiedztwa (rejon Pałacu Kultury, Al. Jerozolimskich, ul. Poznańskiej, ul. Hożej, ul. Wspólnej). Drugą przesłanką mówiącą o potrzebie umieszczenia tego obszaru w projekcie rewitalizacji jest wartość architektoniczna budynków na tym terenie (są tu nieliczne, zachowane kamienice secesyjne) oraz konieczność wypromowania tej architektury jako nowy produkt turystyczny.

Beneficjentem będzie m. st. Warszawa

Główne cele rewitalizacji na tym obszarze:

- odnowienie przestrzeni miejskiej, wprowadzenie ładu przestrzennego i estetyki otoczenia poprzez kompleksowe remonty kamienic na cele mieszkalne i turystyczno – kulturalne.
- zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców poprzez wprowadzenie monitoringu, oświetlenia,
- ochrona zabytków wraz z adaptacją pomieszczeń na funkcje usługowe – turystyczne, hotelarskie, gastronomiczne,
- przeciwdziałanie rozwojowi patologii społecznych w rejonie Dworca Centralnego,

7. Rewitalizacja obszaru obejmującego: Plac Zbawiciela, ul. Nowowiejską, ul. Śniadeckich, ul. Noakowskiego, ul. Koszykową, ul. Lwowską, ul. Mokotowską, Al. Wyzwolenia, ul. Polną, ul. Piękną, ul. Marszałkowską.

Teren objęty jest Miejscowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego „Metro Politechnika”.

W wymienionym obszarze częste są zjawiska związane z narkomanią, alkoholizmem oraz dewastacją budynków. Ta część Śródmieścia nie należy do bezpiecznych, a ulice Noakowskiego i Lwowska charakteryzują się szczególnie wysokim poziomem przestępczości. Projekt ma na celu poprawę bezpieczeństwa w tym rejonie Śródmieścia poprzez monitoring miejsc najbardziej zagrożonych przestępczością oraz stworzenie miejsc, gdzie młodzież z pobliskich budynków mogłaby spędzać wolny czas i rozwijać swoje umiejętności.

Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców wiąże się także z rozwiązaniami systemowymi, które polegałyby na przywracaniu pierwotnego układu architektonicznego budynków (łączenia pomieszczeń w jedno mieszkanie, sztucznie podzielonych po II wojnie światowej) wraz z modernizacją podwórz wewnętrznych.

Przy okazji prowadzonego obecnie remontu hali targowej przy ul. Koszykowej można przeprowadzić działania rewitalizacyjne w rejonie budynków przy ul. Noakowskiego 12, 14 i 16 (w tym rejonie nasilają się zjawiska patologiczne).

Należałoby również rozważyć możliwość budowy strzeżonych parkingów rowerowych przy stacji metra tak by usprawnić komunikację rowerową na całym obszarze Śródmieścia.

Programem rewitalizacji będą objęte zabytkowe kamienice przy Placu Zbawiciela, ul. Marszałkowskiej oraz zabudowa przy Pl. Zbawiciela. Obiekty te można byłoby przeznaczyć na cele kulturalne, edukacyjne, turystyczne oraz usługowe.

Budynek przy ul. Marszałkowskiej 45 (usytuowany w wymienionym kwartale ulic) przeznaczony jest do rozbiórki ze względu na zły stan techniczny. Jeśli zostanie objęty ochroną konserwatorską poddany będzie rewitalizacji (z przeznaczeniem na cele kulturalno - oświatowe).

Budynki w al. Wyzwolenia (powojenne osiedle mieszkaniowe) – planuje się włączyć funkcjonalnie w przestrzeń łączącą plac Politechniki z Traktem Królewskim. Kolejnym obszarem do rewitalizacji w tym rejonie jest zabudowa MDM-u, gdzie można stworzyć szlak turystyczny związany z socrealistyczną architekturą. Beneficjentem będzie m. st. Warszawa

Główne cele rewitalizacji na tym obszarze:

- Uporządkowanie starej zabudowy oraz poprawa estetyki przestrzeni publicznej poprzez kompleksowe remonty elewacji, wymianę poszycia dachów,
- Podniesienie standardów mieszkaniowych poprzez doposażenie budynków w brakujące instalacje techniczne (ogrzewanie, ciepła woda, tv kablowa, sieć internetowa),
- Podniesienie bezpieczeństwa poprzez likwidację patologii społecznych oraz wprowadzenie monitoringu,
- Podniesienie jakości życia mieszkańców na tym terenie.

8. Rewitalizacja obszaru obejmującego ulice: Marszałkowska, Sienkiewicza, Żłota, Chmielna, Widok, Pasaż St. Wiecheckiego „Wiecha”, Aleje Jerozolimskie,

Od wielu lat obserwuje się postępującą degradację otoczenia Galerii Centrum oraz Banku PKO (Rotunda). Ze względu na położenie w ścisłym centrum miasta rejon ten powinien stać się miejscem dla najwyższej klasy sklepów oraz salonów. Remont nawierzchni wokół Galerii Centrum, wprowadzenie oświetlenia w ciągach pieszych oraz monitoring przyczyni się do podniesienia bezpieczeństwa w tym rejonie, zmniejszy zjawiska patologiczne (nieoświetlone zaułki są miejscem libacji oraz spotkań narkomanów) oraz podniesie atrakcyjność miejsca licznie odwiedzanego przez mieszkańców (sieć sklepów, zakładów usługowych, miejsce tranzytowe dla komunikacji).

Istniejący na tyłach Galerii Centrum (ul. Marszałkowska 104) wyeksploatowany pawilon należy rozebrać ponieważ może stać się miejscem libacji oraz noclegownią dla bezdomnych.

Beneficjentem będzie m. st. Warszawa

Główne cele rewitalizacji na tym obszarze:

- odnowienie przestrzeni publicznej, wprowadzenie ładu przestrzennego i estetyki otoczenia (remont nawierzchni, budowa garaży podziemnych).
- zwiększenie bezpieczeństwa i poprawa jakości przestrzeni publicznej poprzez wprowadzenie monitoringu, oświetlenia oraz likwidację miejsc zagrożonych patologiami społecznymi (wyeksploatowany pawilon).

9. Rewitalizacja obszaru kwartału ulic: Hoża, Mokotowska, Wilcza, Krucza.
Teren objęty Miejscowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego.

Program ma na celu eliminację patologii społecznych, które występują na tym obszarze. Stara, zdewastowana przez użytkowników zabudowa stanowi miejsce do organizowania libacji, napadów i innych drobnych przestępstw. Działania związane z rewitalizacją kwartału ulic Hoża, Mokotowska, Wilcza i Krucza, mają na celu przywrócenie miejscu dawnego historycznego charakteru oraz stworzenie przestrzeni wolnej od zdarzeń przestępczych. Aktualnie wiele budynków w omawianym kwartale znajduje się w złym stanie technicznym. Wymagają one kompleksowych remontów oraz doposażenia w instalacje techniczne. Przewiduje się poprawę stanu istniejącego tkanki mieszkaniowej przez działania zmierzające do zmiany struktury mieszkań, zwłaszcza tam, gdzie została ona zniekształcona w wyniku podziału dużych mieszkań. Uzasadniony jest powrót do pierwotnego układu przestrzennego. Ponadto należy przebudować niepełnowartościowe mieszkania zlokalizowane w oficynach, tak by spełniały współcześnie określone wymagania. Budynki o szczególnie ważnej dla historii Warszawy roli należy traktować jako element wzbogacający wartości turystyczne w pobliżu Traktu Królewskiego.

Wiele budynków w tym rejonie odartych jest z dekoracji architektonicznej (skute sztukaterie). Należy przywrócić kamienicom ich pierwotny wygląd tak by stały się wizytówką miasta oraz atrakcją dla osób odwiedzających ten rejon stolicy.

Aktualnie wiele budynków w omawianym kwartale znajduje się w złym stanie technicznym, podwórka kamienic są zaniedbane, co sprzyja rozwojowi problemów społecznych takich jak drobna przestępczość, kradzieże, narkomania, alkoholizm. Beneficjentem będzie m. st. Warszawa

Główne cele rewitalizacji na tym obszarze:

- odnowienie przestrzeni publicznej, wprowadzenie ładu przestrzennego i estetyki otoczenia poprzez uporządkowanie pierzei, remont poszycia dachów, odbudowę oficyn z przeznaczeniem pod usługi rzemieślnicze oraz rozwijanie drobnej przedsiębiorczości
- ochrona zabytków, rozszerzenie obszaru atrakcyjnego turystycznie poprzez remonty kamienic
- zwiększenie bezpieczeństwa i poprawa jakości przestrzeni publicznej poprzez wprowadzenie monitoringu, oświetlenia, likwidację barier architektonicznych, wprowadzenie zieleni, wydzielanie ścieżek rowerowych,
- integracja mieszkańców oraz zapobieganie i przeciwdziałanie patologiom społecznym,
- przywracanie struktury mieszkań do stanu w przedwojennym kształcie, scalanie lokali mieszkalnych dzielonych po II wojnie światowej. Włączenie

społeczności lokalnej a zwłaszcza wspólnot mieszkaniowych w program integracji.

III ETAP MIKROPROGRAMU

10. Rewitalizacja obszaru Muranowa (Osiedle Muranów).

Muranów jest osiedlem wybudowanym w latach 50 XX wieku, posadowionym na gruzach budynków dawnego getta. Osiedle to traktowane było jako olbrzymia sypialnia, gdzie mieszkania miały bardzo małe powierzchnie oraz ograniczoną do minimum infrastrukturę publiczną (budowie tego osiedla towarzyszyły bardzo oszczędne normatywy dotyczące powierzchni, kubatury oraz zakresu instalacji technicznych). Potrzeba rewitalizacji wynika również z postępującego procesu starzenia się lokalnej społeczności, obniżenia jej zamożności oraz postępującej degradacji technicznej budynków oraz terenów, na których wybudowano osiedle (od kilku lat na tym obszarze notuje się przypadki zapadnięcia gruntu, których przyczyną są puste przestrzenie po zburzonych w trakcie drugiej wojny światowej budynkach). Likwidacja zagrożeń związanych z zapadaniem gruntu oraz poprawa jakości infrastruktury publicznej stanowić będzie element zwiększający bezpieczeństwo publiczne oraz poprawę warunków życia. W celu przygotowania procesu odnowy tego rejonu przewiduje się wykonanie ekspertyz, badań oraz projektów technicznych, które pozwolą na szybką likwidację zagrożeń. W drugim etapie powinny być uruchomione prace poprawiające infrastrukturę publiczną, tak aby można było zmienić jakość życia na tym osiedlu.

Beneficjentem będzie m. st. Warszawa

Główne cele rewitalizacji na tym obszarze:

- Lokalizacja, określenie zasięgu oraz likwidacja miejsc, gdzie grunt ulega zapadaniu
- Podniesienie bezpieczeństwa oraz likwidacja patologii społecznych, wynikających z niskiego standardu mieszkań na tym obszarze,
- Podniesienie jakości życia mieszkańców osiedla Muranów poprzez dbałość o estetykę budynków oraz przestrzeni między budynkami,
- dostosowanie budynków do potrzeb osób niepełnosprawnych,

11. Rewitalizacja przyrodniczego obszaru Skarpy Warszawskiej na odcinku od Trasy Łazienkowskiej do Mostu Gdańskiego.

Celem tego projektu jest zachowanie naturalnych walorów przyrodniczych Skarpy Warszawskiej wraz z doliną Wisły. Obszar ten posiada niezwykle cenne walory krajobrazowe, które tworzyć mogą zespół dalekich powiązań widokowych z obszarami zurbanizowanymi po obu brzegach rzeki. Miasto powinno być otwarte na rzekę oraz żyć w symbiozie z rzeką. W niektórych rejonach Śródmieścia występuje konieczność badań przemieszczeń gruntu oraz tam gdzie konieczne stabilizacji Skarpy Warszawskiej.

Beneficjentem będzie m. st. Warszawa

Główne cele rewitalizacji na tym obszarze:

- zachowanie niezwykłych walorów krajobrazowych i przyrodniczych Skarpy,
- stworzenie dalekich powiązań widokowych,
- inwentaryzacja przyrodnicza skarpy, wydzielenie obszarów niedostępnych uniemożliwiający ruch pieszy lub kołowy ze względu na wartości przyrodnicze lub funkcje ochronną, przywrócenie przestrzeni parkowych,
- modernizacja lub budowa infrastruktury technicznej służąca prawidłowemu odprowadzaniu wód opadowych,
- powiązanie Skarpy z systemem przyrodniczym Warszawy i rzeką Wisłą,
- stworzenie systemu ciągów pieszych w obrębie Skarpy,
- ochrona przyrody w rejonie Skarpy Warszawskiej.

ROZDZIAŁ IV

OPIS ORAZ WNIOSKI Z KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

W dniu 17.05.2006r., w siedzibie Ośrodka Sportu i Rekreacji przy ul. Polnej 7, odbyło się spotkanie Burmistrza Dzielnicy Śródmieście z mieszkańcami w ramach konsultacji społecznych związanych z realizacją procesu rewitalizacji w Dzielnicy Śródmieście. Spotkanie to było publiczną prezentacją założeń do Mikroprogramu Rewitalizacji Dzielnicy Śródmieście opracowanego dla Lokalnego Programu Rewitalizacji m. st. Warszawy na lata 2005-2013. W trakcie spotkania zaprezentowano wnioski wynikające z konsultacji prowadzonych za pomocą ankiet oraz wymieniono informacje na temat potrzeb i oczekiwań mieszkańców Śródmieścia.

W ankiecie zawarto sześć pytań:

1. dotyczące konieczności prowadzenia procesu rewitalizacji twierdząco odpowiedziało 126 osób (wszyscy, którzy uczestniczyli w ankiecie).
2. dotyczące oceny zaproponowanych założeń i zakresu Programu Rewitalizacji (na 120 odpowiedzi, dobrze oceniło 28 osób, dostatecznie oceniło 44 osoby a nie miało zdania 48 osób,
3. dotyczące formy informowania o procesie rewitalizacji, na 123 ankiety 5 osób odpowiedziało tak, 32 osoby raczej tak, 32 osoby raczej nie, a 64 osoby odpowiedziały nie.
4. dotyczące wyboru najważniejszych z wskazanych do realizacji projektów 76 osób wybrało kwartał ulic: Noakowskiego, Śniadeckich, Koszykowa, Pl. Zbawiciela. Kwarta ulic: Hoża, Mokotowska, Wilcza, Krucza. Pl. Unii Lubelskiej otrzymał 51 głosów, Stare i Nowe Miasto oraz Mariensztat otrzymał 32 głosy. Nowy Świat i Krakowskie Przedmieście otrzymał 27 głosów, Pozostałe obszary otrzymały od kilku do piętnastu głosów,
5. dotyczące wyboru maksymalnie trzech celów rewitalizacji wybrano: poprawa standardów zasobów mieszkaniowych 88 osób, walka z patologiami społecznymi 31 głosów, uaktywnienie lokalnych społeczności 27 głosów, zwiększenie udziału społeczności lokalnej w życiu kulturalnym miasta oraz zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska uzyskały po 24 głosy, pobudzenie przedsiębiorczości uzyskało 22 głosy, ograniczenie ubóstwa uzyskało 21 głosów, zróżnicowanie struktury przestrzennej uzyskało 13 głosów ostatnie miejsce uzyskało przeciwdziałanie bezrobociu.
6. dotyczące propozycji i sugestii dla prac Zarządu dzielnicy. Odpowiedziało 48 osób, przedstawiając szeroki zakres propozycji.

Istotnym elementem konsultacji były materiały informujące o możliwościach i sposobie przystąpienia do Programu Rewitalizacji w postaci folderów.

ROZDZIAŁ V

PLANOWANE DO WYKONANIA ZADANIA W LATACH 2005-2013 WRAZ Z ICH OPISEM

Przedstawione poniżej projekty podzielone zostały na zadania zgłoszone przez Dzielnicę Śródmieście m. st. Warszawy (Zakład Gospodarowania Nieruchomościami w Dzielnicy Śródmieście m. st. Warszawy, Zarząd Terenów Publicznych Warszawa-Śródmieście) oraz na zadania zgłoszone przez beneficjentów zewnętrznych (Polska Akademia Nauk, Uczelnia Warszawska im. Marii Skłodowskiej-Curie, Gmina Wyznaniowa Żydowska w Warszawie, Caritas Archidiecezji Warszawskiej, Wspólnota Mieszkaniowa przy Placu Konstytucji 6 w Warszawie).

Przy czym należy zaznaczyć, że niektóre z nich zostały już wpisane do wcześniej realizowanego Lokalnego Uproszczonego Programu Rewitalizacji m. st. Warszawy dla Obszarów Miejskich i Powojkowych na lata 2005-2013. Są to następujące projekty:

1. „Remont i konserwacja Murów Obronnych Starego Miasta w Warszawie”.
2. „Remont budynków ulicy Krakowskie Przedmieście nr: 6, 10 i adaptacja na cele kulturalno-oświatowo-turystyczne”.
3. „Utworzenie Centrum Aktywności Lokalnej – Smolna 14-16 w Warszawie przez Stowarzyszenie Smolna”.
4. „Remont Synagogi Nożyków przy ul. Twardej 6, organizacja Dnia Otwartego w Gminie Żydowskiej w Warszawie, stworzenie Centrum Informacji Turystycznej w Synagodze Nożyków oraz przygotowanie nowego szlaku turystycznego obejmującego obiekty i miejsca związane z kulturą i historią warszawskich Żydów”.
5. „Rewitalizacji kamienicy „Dom Gaya” przy ul. Bednarskiej”.
6. „Modernizacji ośrodka opieki Caritas w Warszawie przy ul. Krakowskie Przedmieście 62”.

Zakład Gospodarowania Nieruchomościami w Dzielnicy Śródmieście, który odpowiada za projekty miejskie zaproponował etapowanie swoich projektów w następujący sposób.

I Etap:

1. Foksal 11 (roboty w toku)
2. Nowy Świat 18/20 - oficyny (część robót wykonana)
3. Brzozowa 6/8 i 6/8a (roboty w toku)

4. Bednarska 9 (zły stan techniczny stropu nad piwnicą na terenie komunikacji pieszej i kołowej)
5. Próżna 12 (część robót wykonana) i Próżna 14 (kompletna dokumentacja projektowa – do aktualizacji)
6. Fort Traugutta (w grudniu 2007r. wykonano wielowariantową koncepcję zagospodarowania terenów fortu)

II Etap:

1. Al. Jerozolimskie 59

III Etap:

1. Muranów (ekspertyzy, projekty i roboty remontowe)

I Etap**1. FOKSAL 11** (nr 1295 w rejestrze zabytków)

Tytuł projektu	Remont budowlano-konserwatorski tzw. „kamienicy artystycznej” Kontynuacja
Cele projektu	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ożywienie społeczno-gospodarcze poprzez podniesienie jakości przestrzeni publicznej, zgodnie z zasadami ładu przestrzennego i estetyki. 2. Przywrócenie nieruchomościom ich utraconej wartości. 3. Rozwój turystyki i kultury w oparciu o zasoby dziedzictwa kulturowego. 4. Zwiększenie udziału społeczności lokalnej w życiu kulturalnym miasta.
Działania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Odnowa zasobów dziedzictwa kulturowego. 2. Poprawa stanu zagrożonych obiektów o wartości zabytkowej. 3. Promocja działań o znaczeniu turystyczno-kulturowym. 4. Podniesienie konkurencyjności terenu. 5. Modernizacja i remont istniejącej substancji mieszkaniowej. 6. Tworzenie lokalnych centrów aktywizacji społecznej na terenie rewitalizowanym – integracja międzypokoleniowa i wzajemna edukacja,
Opis projektu	<p>Projekt ma na celu likwidację patologii społecznych występujących w tym rejonie. Część frontowa kamienicy przeznaczona jest całkowicie na funkcje użytkowe i jest to jeden z niewielu obiektów, w którym dochody z najmu lokali przewyższają zdecydowanie nakłady ponoszone na jego eksploatację.</p> <p>Zaplanowane działania przewidują remont budowlano-konserwatorski kamienicy obejmujący: remont dachu, remont wszystkich elewacji wraz ze stolarką okienną, remont lub wymianę instalacji, remont klatek schodowych, dźwigu oraz remont podwórek. Ponadto projekt obejmuje wprowadzenie stałego monitoringu podwórzy oraz iluminacji. Monitoring wyeliminuje libacje, zakłócanie spokoju oraz notowane przez służby miejskie dewastacje mienia. Planowane jest w tym budynku usytuowanie pracowni plastycznej dla dzieci i młodzieży (prowadzenie zajęć z ceramiki, rzeźby i malarstwa).</p>
Uzasadnienie dla realizacji projektu	<p>Dawna kamienica Towarzystwa Metalowców, wzniesiona w latach 1899-1900 wg projektu Bronisława Brochwicz – Rogóyskiego, w stylu eklektycznym.</p> <p>Projekt wpisuje się w stopniową rekonstrukcję południowej pierzei ulicy Foksal, polegającą na remoncie dawnych wspólnych rezydencji, które zachowały się w swej historycznej formie, jednak wymagają remontu kapitalnego, któremu nie zostały poddane w okresie powojennym.</p> <p>Szereg kamienic wzdłuż ulicy zostało już wyremontowanych przez obecnych dysponentów. Elewacje o wyjątkowej wartości architektonicznej pozwalają</p>

	stopniowo przywrócić autentyczny charakter tej reprezentacyjnej ulicy. W budynku przeprowadzono już wymianę instalacji elektrycznej , c.o., c.c.w. oraz gazowej. Wykonano remont dachu o wyjątkowo złożonej geometrii, oraz remont elewacji szczytowej z ociepleniem i wymianą stolarki okiennej - na podstawie uzyskanego pozwolenia na budowę, które obejmuje również remont pozostałych pięciu elewacji. ZGN Śródmieście jest w trakcie przygotowania postępowania przetargowego na wyłonienie wykonawcy remontu tych elewacji i prześwitów bramnych, a następnie planowane jest zlecenie opracowania projektu remontu podwórek i wykonanie tego remontu.
Termin realizacji projektu	Do czerwca 2007 r. - wymiana instalacji elektrycznych , c.o. c.c.w. gazowej , remont dachu i elewacji szczytowej. Do grudnia 2007 r. - remont jednej elewacji i dźwigu Kwiecień – listopad 2008 r. – remont pozostałych 4 elewacji i wszystkich 3-ch klatek schodowych. Kwiecień – wrzesień 2009 r. – remont podwórek
Wartość projektu w PLN w rozbiu na lata realizacji	Do 31.12.2006 r. – 793 725 zł 2007 r. – 2 434 340 zł 2008 r. – 3 880 000 zł. 2009 r. – 200 000 zł (remont podwórek wraz z projektem) razem: 6514340 zł
Stopień zaawansowania przygotowanej dokumentacji dla projektu	90%
Beneficjent	m.st. Warszawa

2. NOWY ŚWIAT 18/20 oficyny (nr 363 w rejestrze zabytków)

Tytuł projektu	Wymiana poszycia dachu i remont elewacji oficyny północnej oraz remont dachu oficyny południowej przy ul. Nowy Świat 18/20 kontynuacja
Cele projektu	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przywrócenie nieruchomościom ich utraconej wartości. 2. Rozwój turystyki i kultury w oparciu o zasoby dziedzictwa kulturowego.
Działania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poprawa stanu zagrożonych obiektów o wartości zabytkowej. 2. Promocja działań o znaczeniu turystyczno-kulturowym. 3. Podniesienie konkurencyjności terenu. 4. Modernizacja i remont istniejącej substancji mieszkaniowej. 5. Tworzenie programów aktywizacji dla młodzieży zagrożonej marginalizacją z obszaru rewitalizowanego.
Opis projektu	<p>Zlikwidowana zostanie przyczyna zalewania poddasza. Wykonano już remont elewacji oficyny północnej, w której mieści się apteka. Usytuowane symetrycznie w stosunku do osi Pałac oficyny ponownie będą stanowić jednorodny element urbanistyczny tego odcinka ulicy Nowy Świat. Projekt remontu dachu oficyny północnej uzyskał akceptację Stołecznego Konserwatora Zabytków, obecnie ZGN Śródmieście oczekuje na pozwolenie na budowę.</p> <p>W pomieszczeniach Pałacu (oficyny i Pałac tworzą jednorodny zespół) planowane jest uruchomienie punktu informacji turystycznej z dostępem do sieci internetowej. W tym miejscu istnieje potrzeba utworzenia informacji turystycznej ze względu na bliskość istniejącego schroniska młodzieżowego. Wprowadzenie do zespołu pałacowego informacji turystycznej oraz galerii sztuki przyczyni się do zwiększenia atrakcyjności turystycznej tego fragmentu ulicy Nowy Świat. Ponadto, dziedziniec pałacu wykorzystywany jest obecnie jako miejsce postojowe dla samochodów oraz miejsce handlu (obwoźnego). Wprowadzenie ładu przestrzennego w obrębie pałacu poprawi wizerunek Traktu Królewskiego.</p>
Uzasadnienie dla realizacji projektu	<p>Oficyny stanowią część założenia architektonicznego Pałacu Branickich. Pałac powstał w wyniku gruntownej przebudowy XVIII-wiecznego pałacu Badenich. Przebudowę przeprowadzono po roku 1852 wg projektu Henryka Marconiego, pałac odbudowano w latach 1948-50.</p> <p>Zostanie uporządkowana przestrzeń publiczna w historycznym układzie urbanistycznym Traktu Królewskiego, projekt wpisze się w wykonany już przez ZDM remont Nowego Świata. Roboty stanowią będą kontynuację przeprowadzonego wcześniej remontu elewacji jednej z oficyn (Apteka).</p>
Termin realizacji	<p>2007 r. – remont dachu oficyny południowej</p> <p>2008 r. – dach i elewacja oficyny północnej</p>
Wartość projektu w PLN w rozbiciu na lata realizacji	<p>2003 r. – 35 000 zł (projekt + wymiana instalacji gazowej)</p> <p>2004 r. – 29 709 zł (projekt + przebudowa inst. elektrycznej w lokalach użytkowych na parterze + wlv)</p> <p>2005-2007 r. – 15 400 zł (projekty rem. dachów)+ 25 190 zł (projekt rem. elewacji) = 40 590 zł</p> <p>2007 r. - 60 000 zł (remont dachu oficyny południowej)</p> <p>2008 r.- 330 000 zł (remont elewacji oficyny północnej + dach)</p> <p>razem: 495299 zł</p>
Stopień zaawansowania przygotowanej dokumentacji dla projektu	80%
Beneficjent	m.st. Warszawa

3. BRZozowa 6/8 i 6/8a (nr 41 w rejestrze zabytków)

Tytuł projektu	Wprowadzenie działalności kulturalnej w piwnice budynków przy ul. Brzozowej 6/8 i 6/8 a (kontynuacja)
Cele projektu	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przywrócenie nieruchomościom ich utraconej wartości. 2. Rozwój turystyki i kultury w oparciu o zasoby dziedzictwa kulturowego.
Działania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poprawa stanu zagrożonych obiektów o wartości zabytkowej. 2. Promocja działań o znaczeniu turystyczno-kulturowym. 3. Poprawa stanu środowiska przyrodniczego. 4. Modernizacja i remont istniejącej substancji mieszkaniowej.
Opis projektu	<p>Zlikwidowane zostaną zagrożenia wynikające ze złego stanu budynków usytuowanych na Skarpie Staromiejskiej. Ulegną poprawie warunki zamieszkania. Nastąpi rewitalizacja zdegradowanego obszaru staromiejskiego wzdłuż uczęszczanego szlaku turystycznego</p> <p>W budynku przy ul. Brzozowej 6/8 niezbędne było wzmocnienie fundamentów. W roku 2006 wymieniono instalacje c. o., obecnie planowane jest wykonanie remontu elewacji. Piwnice po osuszeniu przeznaczone zostaną na cele kulturalne. Projekt stanowi kontynuację robót zmierzających do uporządkowania pierzei ulicy Brzozowej na odcinku od ul. Kamienne Schodki do Gnojeń Góry (rekonstrukcja zejścia – Kamienne Schodki II, na Gnojeń Górze).</p> <p>Lokal w parterze budynku Brzozowa 6/8a będzie wykorzystany na prowadzenie działalności kulturalnej – pracownia plastyczna dla dzieci i młodzieży.</p>
Uzasadnienie dla realizacji projektu	<p>Przywrócona zostanie estetyka dawnej kamienicy „Na Czempieńskim” wybudowanej pod koniec XVIII wieku, przebudowanej po 1920 i odbudowanej w latach powojennych. Zostanie uporządkowana przestrzeń publiczna w historycznym układzie urbanistycznym Starego Miasta, ulegnie poprawie poziom życia mieszkańców. Roboty powinny być wykonane jako pilne, ponieważ stanowią kontynuację działań podjętych wcześniej, należy skrócić okres uciążliwości dla mieszkańców. Istotne jest również przywrócenie atrakcyjności szlaku turystycznego. Obecnie oczekiwana jest decyzja SKZ dla projektu remontu elewacji, następnie należy wystąpić o uzyskanie pozwolenia na budowę.</p> <p>Zły stan techniczny budynków był powodem prac remontowych, natomiast częste libacje w podwórzu oraz w dolnej części budynku od strony ul. Bugaj zmuszają do działań rewitalizacyjnych. Remont kamienic oraz podwórzy, budowa nowych schodów terenowych na Gnojeń Górze oraz wprowadzenie oświetlenia w zakamarkach zmniejszy ilość libacji oraz poprawi bezpieczeństwo w tym rejonie. Po wykonaniu remontów planowane jest tu stworzenie pracowni plastycznej dla dzieci i młodzieży (ceramicznej, rzeźbiarskiej i malarskiej).</p>
Termin realizacji projektu	2008 r..
Wartość projektu w PLN w rozbiciu na lata realizacji	<p>Do 31.12.2006 r. – 147 367 zł</p> <p>2007 r. – 900 000 zł</p> <p>2008 r. - 1 452 633 zł</p> <p>razem: 2500000 zł</p>
Stopień zaawansowania projektu	85%
Beneficjent	m.st. Warszawa

4. BEDNARSKA 9 (układ przestrzenny ulicy ujęty w rejestrze zabytków pod nr 5)
(zły stan techniczny stropu nad piwnicą na terenie komunikacji pieszej i kołowej)

Tytuł projektu	Adaptacja dawnej kotłowni przy budynku Bednarska 9 na cele kulturalno – informacyjne
Cele projektu	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ożywienie społeczno-gospodarcze poprzez podniesienie jakości przestrzeni publicznej, zgodnie z zasadami ładu przestrzennego i estetyki. 2. Rozwój turystyki i kultury w oparciu o zasoby dziedzictwa kulturowego. 3. Zwiększenie udziału społeczności lokalnej w życiu kulturalnym miasta.
Działania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Promocja działań o znaczeniu turystyczno-kulturowym 2. Podniesienie konkurencyjności terenu 3. Tworzenie lokalnych centrów aktywizacji społecznej na terenie rewitalizowanym – integracja międzypokoleniowa i wzajemna edukacja
Opis projektu	<p>Budynek mieszkalny posiada połączenie z kubaturą podziemną, która pełniła funkcję kotłowni i magazynu na węgiel. Po przyłączeniu budynku do miejskiej instalacji c.o. kotłownia przestała być potrzebna. Obecnie kubatura po kotłowni ta jest zalewana przez wody opadowe i ulega stałej degradacji. Projekt przewiduje zabezpieczenie konstrukcji budynku oraz wykorzystanie podziemnych pomieszczeń na cele kulturalne. Planuje się tu stworzenie klubu muzycznego dla uczniów z pobliskiej szkoły muzycznej (w sąsiednim budynku) oraz dla mieszkańców Mariensztatu.</p> <p>Zakres projektu: Likwidacja zagrożenia wynikającego ze złego stanu technicznego stropu i uzyskanie dodatkowej kubatury z przeznaczeniem na cele kulturalne wraz z dobudową wejścia z poziomu terenu oraz windy, zapewniającej dostęp osobom niepełnosprawnym. Powierzchnia piwnic pod placem - 310,0 m², powierzchnia zabudowy – 78,0 m²,</p>
Uzasadnienie dla realizacji projektu	<p>Ze względu na zły stan techniczny stropu, roboty powinny być wykonane w możliwie krótkim terminie. Zalewanie pomieszczenia wodami opadowymi i gruntowymi wpływa także na degradację piwnic przyległego budynku mieszkalnego. Strop wykorzystywany jest na miejsca postojowe, pomimo ostrzeżenia o zagrożeniu. Pozostały teren między budynkiem Bednarska 9 i ulicą, położony w atrakcyjnym obszarze Mariensztatu, także służy obecnie jako płatny parking.</p> <p>Wydana została Decyzja Nr 23/06/Ś Prezydenta m.st. Warszawy z dnia 02.02.2006 r. o warunkach zabudowy dla inwestycji polegającej na „zmianie sposobu użytkowania dawnej kotłowni w budynku i pod placem przed budynkiem Bednarska 9 z przeznaczeniem na cele kulturalno-informacyjne wraz z dobudową wejścia z poziomu terenu, windy oraz doświetleń z poziomu placu”.</p> <p>ZGN Śródmieście dysponuje Projektem Budowlanym remontu i adaptacji dawnej kotłowni, sporządzonym we wrześniu 2006 r. Projekt może być pomocny przy podejmowaniu decyzji władz miasta w sprawie ujęcia projektu w Mikroprogramie Rewitalizacji.</p>
Termin realizacji projektu	2009 r. – 2010 r.
Wartość projektu w PLN w rozbiciu na lata realizacji	<p>2006 r. – 36 112 zł (ekspertyza + projekt)</p> <p>2009 r. - 250 000 zł</p> <p>2010 r.- 380 000 zł</p> <p>razem: 666112 zł</p>
Stopień zaawansowania przygotowanej dokumentacji dla projektu	70%
Beneficjent	m. st. Warszawa

5. KRAKOWSKIE PRZEDMIEŚCIE 6 (w ewidencji zabytków) i 10 (nr 239 w rejestrze zabytków)

Tytuł projektu	Wprowadzenie działalności kulturalno – oświatowej do piwnic zabytkowych budynków przy ul. Krakowskie Przedmieście 6 i 10. Kontynuacja
Cele projektu	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ożywienie społeczno-gospodarcze poprzez podniesienie jakości przestrzeni publicznej, zgodnie z zasadami ładu przestrzennego i estetyki. 2. Przywrócenie nieruchomościom ich utraconej wartości. 3. Rozwój turystyki i kultury w oparciu o zasoby dziedzictwa kulturowego. 4. Zwiększenie udziału społeczności lokalnej w życiu kulturalnym miasta.
Działania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Odnowa zasobów dziedzictwa kulturowego. 2. Poprawa stanu zagrożonych obiektów o wartości zabytkowej. 3. Promocja działań o znaczeniu turystyczno-kulturowym. 4. Podniesienie konkurencyjności terenu. 5. Modernizacja i remont istniejącej substancji mieszkaniowej. 6. Tworzenie lokalnych centrów aktywizacji społecznej na terenie rewitalizowanym – integracja międzypokoleniowa i wzajemna edukacja.
Opis projektu	Remont zabytkowych budynków w historycznym układzie urbanistycznym Krakowskiego Przedmieścia, rewitalizowanego obecnie w ramach szerokiego programu remontowego. Przywrócenie estetyki elewacjom, poprawa stanu technicznego budynków, wraz z dachami i klatkami schodowymi. Przeznaczenie piwnic po remoncie na cele kulturalno – oświatowo – turystyczne. Remont podwórek, łączących się prześwitami bramnymi z Traktem Królewskim.
Uzasadnienie dla realizacji projektu	<p>Budynek przy ul. Krakowskie Przedmieście 6, obecnie 3-kondygnacyjny, wzniesiony jako kamienica Leonarda Oranowskiego w latach 1898-99, wg projektu Franciszka Braumana, pierwotnie posiadał 5 kondygnacji. W latach 1947-48 odbudowany w formie nawiązującej do wcześniejszej XVIII-wiecznej kamienicy Niecieckiego.</p> <p>Budynek przy ul. Krakowskie Przedmieście 10, kamienica Szpremona. Rok budowy –1743, przebudowana w 1770 r., odbudowana w roku 1950.</p> <p>W obu budynkach podjęto już prace remontowe i wykonano izolacje pionowe piwnic.</p>
Termin realizacji projektu	2007 – 2009 r.
Wartość projektu w PLN w rozbiciu na lata realizacji	<p>2006 -2007 r. - 150 000 zł (projekt + wykonanie osuszenia i izolacji piwnic)</p> <p>2008r. – 155 000 zł (projekty remontu elewacji i dachów, remontu piwnic, podwórek i klatek schodowych)</p> <p>2009 r.- 2 000 000 zł (wykonanie robót)</p> <p>razem: 2305000 zł</p>
Stopień zaawansowania dokumentacji dla projektu	0%
Beneficjent	m. st. Warszawa

6. PRÓŻNA 12 (nr 1293 w rejestrze zabytków) **PRÓŻNA 14** (nr 1294 w rejestrze zabytków)

Tytuł projektu	Wprowadzenie działalności kulturalno – oświatowej, związanej z historią i kulturą społeczności żydowskiej w budynkach przy ul. Próżnej 12 i 14 Kontynuacja
Cele projektu	<p>Dla budynku przy ul. Próżnej 12</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ożywienie społeczno-gospodarcze poprzez podniesienie jakości przestrzeni publicznej, zgodnie z zasadami ładu przestrzennego i estetyki. 2. Przywrócenie nieruchomościom ich utraconej wartości. 3. Rozwój turystyki i kultury w oparciu o zasoby dziedzictwa kulturowego. <p>Dla budynku przy ul. Próżnej 14</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ożywienie społeczno-gospodarcze poprzez podniesienie jakości przestrzeni publicznej, zgodnie z zasadami ładu przestrzennego i estetyki. 2. Przywrócenie nieruchomościom ich utraconej wartości. 3. Rozwój turystyki i kultury w oparciu o zasoby dziedzictwa kulturowego. 4. Zwiększenie udziału społeczności lokalnej w życiu kulturalnym miasta.
Działania	<p>Dla budynku przy ul. Próżnej 12</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Odnowa zasobów dziedzictwa kulturowego. 2. Poprawa stanu zagrożonych obiektów o wartości zabytkowej. 3. Promocja działań o znaczeniu turystyczno-kulturowym. 4. Podniesienie konkurencyjności terenu. 5. Modernizacja i remont istniejącej substancji mieszkaniowej. <p>Dla budynku przy ul. Próżnej 14</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Odnowa zasobów dziedzictwa kulturowego 2. Poprawa stanu zagrożonych obiektów o wartości zabytkowej 3. Promocja działań o znaczeniu turystyczno-kulturowym 4. Podniesienie konkurencyjności terenu
Opis projektu	<p>Budynek Próżna 12</p> <p>Budynek zabytkowy, w wyniku działań wojennych pozbawiony ostatniej kondygnacji i dachu z charakterystycznym okazałym tympanonem oraz ogromnym łukowym oknem. Odtworzenie pierwotnej formy dachu przywróci kamienicy historyczną formę, uzyskana zostanie dodatkowa powierzchnia użytkowa, którą można przeznaczyć na funkcje kulturalne, np. związane z kulturą żydowską. Wysokość pomieszczeń i kształt stropu umożliwią niestandardowe rozwiązania wnętrz.</p> <p>Budynek Próżna 14</p> <p>Budynek wykwaterowany ze względu na zły stan techniczny konstrukcji. Planowano remont kapitalny budynku, obejmujący pełną rewaloryzację konserwatorską elewacji, wymianę stropów na niepalne, wzmocnienie konstrukcji murowanej, remont dachu, doposażenie w centralne ogrzewanie i centralną ciepłą wodę oraz dźwigi, remont instalacji elektrycznych, osuszenie i izolację piwnic, adaptację poddasza na cele użytkowe. W tym celu ówczesny ZDK zlecił wykonanie dokumentacji projektowej ogólnobranżowej.</p>
Uzasadnienie dla realizacji projektu	<p>Dla budynku Próżna 12</p> <p>Odtworzenie elewacji pozwoli na rewaloryzację przestrzeni publicznej zabytkowego układu urbanistycznego. Zostanie uporządkowana przestrzeń publiczna w historycznym układzie urbanistycznym ulicy Próżnej, na której prywatny inwestor planuje odrestaurowanie kamienic Próżna 7 i Próżna 9 oraz renowację jezdni i chodników wraz ze stworzeniem obiektów małej architektury takich jak: lampy, słupy ogłoszeniowe, kosze do śmieci.</p> <p>W budynku wykonano już następujące roboty: wymiana stropu pod podwórką i prześwitem bramnym, wymiana wszystkich instalacji, wymiana stolarki okiennej (wg projektu konserwatorskiego) na klatkach schodowych i w lokalach, remont 2 klatek schodowych. Wskazana jest kontynuacja remontu w celu pełnego przywrócenia budynkowi dawnej świetności.</p> <p>Dla budynku Próżna 14</p> <p>Kamienica ukończona w roku 1900. Poziom parteru zaprojektowany był z przeznaczeniem na handel i usługi, piętra I do IV – mieszkalne. Fasady posiadały bogaty neorenesansowy wystrój, po wojnie zlikwidowany całkowicie. Pozostały jedynie ozdobne balkony z balustradami, do remontu lub odtworzenia. Wnętrza</p>

	<p>lokali mieszkalnych również posiadały bogaty wystrój (sztukaterie, piece kaflowe, posadzki taflowe, stolarka drzwiowa i okienna) zachowany w stanie niekompletnym, pozwalającym jednak na wierne odtworzenie – oprócz pieców, które rozebrano wcześniej.</p> <p>W atrakcyjnym punkcie miasta powstanie budynek o wysokim standardzie technicznym i dobrej architekturze, z mieszkaniami o znacznej wartości rynkowej.</p> <p>W wyniku remontu kapitalnego uzyskane zostaną mieszkania o średnim standardzie w oficynach z możliwością wykorzystania na mieszkania rotacyjne dla lokatorów wykwaterowanych czasowo z lokali wymagających poważnych remontów (np. Marszałkowska 60).</p> <p>ZGN dysponuje pełną dokumentacją projektową z roku 2004 (wymagana aktualizacja) oraz pozwoleniem na budowę na wykonanie remontu elewacji (ważne do września 2007 r.)</p>
Termin realizacji projektu	<p>Dla budynku Próżna 12 - 2007 - 2010 r.</p> <p>Dla budynku Próżna 14 - 2008 - 2011 r.</p>
Wartość projektu w PLN w rozbiciu na lata realizacji	<p>Dla budynku Próżna 12</p> <p>Do roku 2007 - 332 000 zł (dla robót wykazanych w uzasadnieniu)</p> <p>2008 r. – 150 000 zł (ekspertyza +projekt nadbudowy i odtworzenia dachu + aranżacje wnętrz+ projekty elewacji)</p> <p>2009 r. - 3 100 000 zł (nadbudowa i wykonanie dachu)</p> <p>2010 r.- 1 500 000 zł (remont elewacji frontowej i elewacji podwórzowych, roboty we wnętrzach)</p> <p>Dla budynku Próżna 14</p> <p>Do 2007 r. – 220 000 zł (dokumentacja projektowa + zabezpieczenie wysiedlonej kamienicy)</p> <p>2008 r. – 2 000 000 zł (w tym aktualizacja dokumentacji)</p> <p>2009 r. – 3 500 000 zł</p> <p>2010 r.- 3 500 000 zł</p> <p>2011 r.- 3 500 000 zł</p> <p>razem: 17802000 zł</p>
Stopień zaawansowania przygotowanej dokumentacji dla projektu	<p>Budynek Próżna 12 - 0%</p> <p>Budynek Próżna 14 – 90%</p>
Beneficjent	m. st. Warszawa

II Etap

1. AL. JEROZOLIMSKIE 59 (budynek w ewidencji zabytków)

Tytuł projektu	Nadbudowa i remont budynku przy Al. Jerozolimskich 59
Cele projektu	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ożywienie społeczno-gospodarcze poprzez podniesienie jakości przestrzeni publicznej, zgodnie z zasadami ładu przestrzennego i estetyki. 2. Przywrócenie nieruchomościom ich utraconej wartości.
Działania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Odnowa zasobów dziedzictwa kulturowego. 2. Promocja działań o znaczeniu turystyczno-kulturowym. 3. Tworzenie warunków dla organizacji konferencji i wydarzeń o charakterze wystawienniczym i targowym. 4. Modernizacja, remont, rozbudowa istniejącej substancji mieszkaniowej oraz budynków użyteczności publicznej.
Opis projektu	<p>Kamienica jest jedną z nielicznych, które szczęśliwie nie uległy całkowitemu zniszczeniu podczas drugiej wojny światowej. Zniszczona została jej tylko górna kondygnacja i dach. W ramach projektu możliwa jest nadbudowa, z próbą przywrócenia oryginalnego dachu mansardowego z lukarnami oraz dobudowa, od strony podwórza, szybu windowego oraz odtworzenia oficyny. Wtórna zabudowa w postaci parterowego pawilonu handlowego w głębi podwórza do bezwzględnej likwidacji, podwórze do zagospodarowania. Nadbudowa budynku pozwoli rozszerzyć działalność edukacyjną British Institute.</p> <p>Dotychczasowy użytkownik prowadzi w budynku od kilkadziesiąt lat działalność edukacyjną. Jest to szkoła. Zajęcia prowadzone są tam na najwyższym poziomie. Jednak ze względu na ograniczoną liczbę pomieszczeń lekcyjnych nie można przyjąć wszystkich chętnych słuchaczy. W trakcie przywracania dawnego wyglądu pierzei Alei Jerozolimskich (nadbudowa budynku) nadbudowana część służyłaby celom edukacyjnym. Odbudowana kondygnacja przywróciłaby kamienicy pierwotny wygląd.</p>
Uzasadnienie dla realizacji projektu	<p>Budynek, wybudowany w latach 1859-1860 jako mieszkalny, obecnie użytkowy (British Institute). Pierwotnie przekryty dachem mansardowym z lukarnami, obecnie płaskim dachem o konstrukcji drewnianej, poddasze nieużytkowe. Pierwsza kamienica czynszowa na zachód od ulicy Marszałkowskie, wzorcowy przykład czynszówki z najwcześniejszej fazy rozwojowej, powinna odzyskać dawną formę. W ramach modernizacji możliwa jest nadbudowa, z próbą przywrócenia oryginalnego dachu z lukarnami i dobudowaniem od strony podwórza szybu windowego. Obecnie zapadlina urbanistyczna w pierzei Al. Jerozolimskich w odniesieniu do wysokości dwu sąsiednich budynków wypełniana jest reklamą ustawioną na dachu. Uzyskana zostanie rewitalizacja zdegradowanego obszaru miejskiego w ramach stopniowego przywracania Alejom Jerozolimskim dawnego wielkomiejskiego charakteru.</p>
Termin realizacji projektu	2008-2011 rok
Wartość projektu w PLN w rozbiciu na lata realizacji	<p>2008 r. – 180 000 zł projekt, uzgodnienia</p> <p>2009 r. – 2 000 000 zł</p> <p>2010 r.- 3 000 000 zł</p> <p>2011 r. - 3 000 000 zł</p> <p>razem: 8180000 zł</p>
Stopień zaawansowania przygotowanej dokumentacji dla projektu	2% (została wykonana ekspertyza stanu technicznego budynku z oceną możliwości nadbudowy).
Beneficjent	m. st. Warszawa

Za realizację poniższego projektu odpowiada Zarząd Terenów Publicznych (projekt jest w trakcie realizacji).

1. Remont i konserwacja murów obronnych Starego Miasta w Warszawie

Tytuł projektu	Remont i konserwacja murów obronnych Starego Miasta w Warszawie – I etap.
Cele projektu	Celem ogólnym projektu jest rozwój turystyki i kultury w oparciu o zasoby dziedzictwa kulturowego; ożywienie gospodarcze i społeczne obszaru poddanego procesowi rewitalizacji w wyniku osiągnięcia przez: Przeciwdziałanie degradacji cennego zabytku narodowego poprzez wdrożenie kompleksowego programu renowacji i remontu Murów Obronnych Starego miasta oraz uwypuklenie walorów historycznych i estetycznych obiektu (produktem tych działań będzie pow. zmodernizowanych obiektów dziedzictwa kulturowego, a rezultatem – obiekt zabezpieczony przed zagrożeniami.
Działania	<ul style="list-style-type: none"> - Prace konserwatorskie, - Roboty murarskie, - Roboty zabezpieczeniowe
Opis projektu	Przedmiotem projektu jest remont i konserwacja murów obronnych Starego Miasta. W zakresie prac projektu wchodzi: wzmocnienie strefy oparcia murów na kamiennej ławie fundamentowej, wzmocnienie konstrukcji naziemnej, likwidacja wyboczeń płaszczyzny, zabezpieczenie korony muru, renowacja powierzchni elewacyjnych-likwidacja wysoleń i glonów, wymiana spoin.
Uzasadnienie dla realizacji projektu	Przeciwdziałanie degradacji cennego zabytku narodowego poprzez wdrożenie kompleksowego programu renowacji i remontu Murów Obronnych Starego miasta oraz uwypuklenie walorów historycznych i estetycznych obiektu (produktem tych działań będzie pow. zmodernizowanych obiektów dziedzictwa kulturowego, a rezultatem – obiekt zabezpieczony przed zagrożeniami.
Termin realizacji projektu	2005 – 2008.
Wartość projektu w PLN w rozbiciu na lata realizacji	14 144 554 PLN.
Stopień zaawansowania przygotowanej dokumentacji dla projektu	100%
Beneficjent	miasto stołeczne Warszawa

PROJEKTY ZGŁOSZONE PRZEZ BENEFICJENTÓW ZEWNĘTRZNYCH:

1. Modernizacji ośrodka opieki „Caritas” w Warszawie przy ul. Krakowskie Przedmieście 62.

Tytuł projektu	Modernizacji ośrodka opieki „Caritas” w Warszawie przy ul. Krakowskie Przedmieście 62.
Cele projektu	Celem projektu jest ożywienie gospodarcze i społeczne m. st. Warszawy
Działania	<ul style="list-style-type: none"> – remont obiektu użyteczności publicznej mieszczącego się w zabytkowym budynku w obrębie historycznego centrum Warszawy, – wzmocnienie funkcji społeczno-zdrowotnej pełnionej w ramach modernizowanej infrastruktury publicznej. <p>W ramach projektu przewiduje się:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zmianę układu pomieszczeń związanych z dostosowaniem do wymogów sanitarnych oraz BHP, – adaptację ciągów komunikacyjnych do potrzeb osób niepełnosprawnych (w tym montaż windy. – przebudowę instalacji sanitarnych oraz elektrycznej w celu eliminacji zagrożeń związanych z ich złym stanem technicznym, instalację systemu przeciwpożarowego oraz montaż sieci monitoringu.
Opis projektu	Planowana inwestycja obejmuje remont i częściową przebudowę wnętrza obiektu wchodzącego w skład zabudowy infrastruktury społecznej – kompleksu budynków „Caritas” Archidiecezji Warszawskiej przy ul. Krakowskie Przedmieście 62. Projekt dotyczy zabytkowego Pałacu Kazanowskich.
Uzasadnienie dla realizacji projektu	W obiekcie podlegającym remontowi prowadzona jest działalność opiekuńczo-lecznicza, zgodna z programową działalnością „Caritas” Archidiecezji Warszawskiej w zakresie rozwiązywania problemów społecznych. Konieczność działań remontowych narzucona jest z jednej strony wymogami sanitarnymi i BHP, z drugiej zaś fatalnym stanem technicznym infrastruktury wewnątrz budynku. Planowane przedsięwzięcie jest konsekwencją wdrażanej od kilku lat strategii remontowo-renowacyjnej, związanej z kompleksem obiektów podległych „Caritas” Archidiecezji Warszawskiej. Rezultatem tej strategii jest stałe podnoszenie jakości usług społecznych, świadczonych w ramach tych budynków.
Termin realizacji projektu	2005 – 2008.
Wartość projektu w PLN w rozbiciu na lata realizacji	<p style="text-align: right;">Koszty łączne: 3.355.400,91</p> <p style="text-align: right;">W roku 2005: 84.668,00</p> <p style="text-align: right;">W roku 2006: 244,00</p> <p style="text-align: right;">W roku 2007: 2.427.211,50</p> <p style="text-align: right;">W roku 2008: 843.277,41</p>
Stopień zaawansowania przygotowanej dokumentacji dla projektu	
Beneficjent	„Caritas” Archidiecezji Warszawskiej w Warszawie, ul. Krakowskie Przedmieście 62.

2. Rewitalizacji kamienicy „Dom Gaya” przy ul. Bednarskiej.

Tytuł projektu	Rewitalizacji kamienicy „Dom Gaya” przy ul. Bednarskiej 28/30.
Cele projektu	Celem projektu jest ożywienie gospodarcze i społeczne m. st. Warszawy
Działania	<ul style="list-style-type: none"> • modernizacja i poprawa warunków architektonicznych zabytkowej kamienicy położonej w obrębie historycznego centrum Warszawy, • wzmocnienie funkcji społeczno-zdrowotnej pełnionej przez obiekt użyteczności publicznej.
Opis projektu	Planowana inwestycja obejmuje kompleksowy remont elewacji zewnętrznej oraz odtworzenie ozdobnych elementów architektonicznych zabytkowego budynku tzw. „Domu Gaya”, wchodzącego w skład kompleksu budynków „Caritas” Archidiecezji Warszawskiej przy ulicy Krakowskie Przedmieście 62. Modernizacja elewacji obejmować będzie zarówno stronę kamienicy od ul. Bednarskiej, jak i od wewnętrznego dziedzińca.
Uzasadnienie dla realizacji projektu	Przedmiot inwestycji stanowi siedziba bursy promocji zawodowej dla dziewcząt, a także hospicjum stacjonarnego i zakładu opiekuńczo-leczniczego. Lokalizację znajdują tam również ogólnodostępne punkty usługowe: restauracja, herbaciarnia i kwiaciarnia (dostępne od strony ul. Bednarskiej), odwiedzane przez okoliczną społeczność a także innych mieszkańców Warszawy i turystów. Projekt jest kontynuacją i zwieńczeniem prowadzonych od kilku lat zadań rewitalizacyjnych budynku pełniącego istotne funkcje społeczne.
Termin realizacji projektu	IX/X 2007 – VIII 2008.
Wartość projektu w PLN w rozbiu na lata realizacji	802.000,00 zł. 2007 – do 50.000,00 zł. 2008 – 752.000,00 zł razem: 1604000 zł
Stopień zaawansowania przygotowanej dokumentacji dla projektu	
Beneficjent	„Caritas” Archidiecezji Warszawskiej w Warszawie, ul. Krakowskie Przedmieście 62.

3. Remont Synagogi Nożyków przy ul. Twardej 6, organizacja Dnia Otwartego w Gminie Żydowskiej w Warszawie, stworzenie Centrum Informacji Turystycznej w Synagodze Nożyków oraz przygotowanie nowego szlaku turystycznego obejmującego obiekty i miejsca związane z kulturą i historią warszawskich Żydów.

Tytuł projektu	Remont Synagogi Nożyków przy ul. Twardej 6, organizacja Dnia Otwartego w Gminie Żydowskiej w Warszawie, stworzenie Centrum Informacji Turystycznej w Synagodze Nożyków oraz przygotowanie nowego szlaku turystycznego obejmującego obiekty i miejsca związane z kulturą i historią warszawskich Żydów.
Cele projektu	<ul style="list-style-type: none"> – ożywienie społeczno-gospodarcze poprzez podniesienie jakości przestrzeni publicznej, zgodnie z zasadami ładu przestrzennego i estetyki, – rozwój turystyki i kultury w oparciu o zasoby dziedzictwa kulturowego.
Działania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Odnowa budowlano - architektoniczna wraz z modernizacją urządzeń sieciowych infrastruktury technicznej w celu ożywienia społeczno – gospodarczego 2. Ułatwienia w poruszaniu się w przestrzeni publicznej dla osób niepełnosprawnych, 3. Wprowadzenie systemu monitoringu i lub budowa (remont) oświetlenia na obszarach o zwiększonej przestępczości. <p>Cel projektu jest zgodny z wybranymi celami Priorytetu V. Wzmacnianie roli miast w rozwoju regionu, będącego elementem Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2007-2013. W szczególności projekt doskonale wpisuje się w realizację celu zakładającego wzrost atrakcyjności miast poprzez rozwój kultury, turystyki i rekreacji. Realizacja projektu pozwoli na interwencję m.in. w obszarach:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego; - Inne wsparcie na rzecz wzmocnienia usług turystycznych.
Opis projektu	<p>Przedmiotem projektu jest remont zabytkowego budynku Synagogi Nożyków przy ulicy Twardej 6 – jedynej warszawskiej synagogi ocalałej z pożogi II wojny światowej. Przewidywany zakres prac, które zostaną wykonane to: renowacja północnej i południowej elewacji, remont dachu, klatek schodowych, wymiana stolarki okiennej, modernizacja instalacji grzewczej, renowacja wnętrza (tynki, gipsy, malowanie), instalacja iluminacji zewnętrznej.</p> <p>Stworzenie i urządzenie Centrum Informacji Turystycznej w Synagodze Nożyków, dostępnego przez 7 dni w tygodniu (wraz z multimedialnym kioskiem informacyjnym - bezobsługowym, elektronicznym punktem informacji turystycznej, służącym pomocą poza godzinami pracy Centrum), gromadzącego i przetwarzającego informacje z zakresu turystyki z terenu działania Centrum, zajmującego się dystrybucją informacji i jej udostępnianiem zainteresowanym, współpracą z branżą turystyczną i szkołami (lekcje w synagodze), poradnictwem dla turystów indywidualnych i organizatorów wypoczynku, wydawaniem i kolportażem materiałów informacyjnych i promocyjnych.</p> <p>Przedmiotem prac etapu pt.: Przygotowanie nowego szlaku turystycznego obejmującego obiekty i miejsca związane z kulturą i historią warszawskich Żydów – jest opracowanie nowego szlaku turystycznego w Warszawie. W zakres projektu wchodzi: opracowanie opisowe szlaku wraz z dokumentacją historyczną, opracowanie folderów (w językach: polskim, hebrajskim i angielskim), opracowanie materiałów do ekspozycji w nowoczesnych nośnikach informacji miejskiej, oznakowanie szlaku na ciągach ulicznych, montaż nośników informacji typu Citylight. Docelowo planowany jest montaż 10 konstrukcji typu Citylight i 3 konstrukcji typu Citylight Pilar System.</p> <p>W ramach promocji realizacji projektu zorganizowany zostanie cykl imprez pod nazwą „Dzień Otwarty w Gminie Żydowskiej w Warszawie”.</p> <p>Projekt swym zasięgiem obejmuje dwie dzielnice – Śródmieście i Wolę. Jego specyfika – realizacja szlaku turystycznego łączącego zabytki zlokalizowane na terenie obydwóch ww. dzielnic – dyktuje konieczność całościowego ujęcia, bez</p>

	podziału prac na odrębne realizacje w poszczególnych jednostkach administracyjnych. Jest to warunkiem sprawnego przeprowadzenia i powodzenia całości realizacji. Wcielenie w życie projektu uzależnione jest jednak od zawarcia go w odrębnych Mikroprogramach Rewitalizacji każdej z dzielnic, oraz uzyskania poparcia każdej z Rad Dzielnicy – w odniesieniu do tych części projektu, które terytorialnie przynależą danej jednostce – o co beneficjent będzie zabiegał.
Uzasadnienie dla realizacji projektu	Realizacja projektu pozwoli na interwencję m.in. w obszarach: - Ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego; - Inne wsparcie na rzecz wzmocnienia usług turystycznych. Ponadto, projekt jest zgodny ze wszystkimi strategicznymi celami Lokalnego Uproszczonego Programu Rewitalizacji m.st. Warszawy:
Termin realizacji projektu	2007 – 2010.
Wartość projektu w PLN w rozbiciu na lata realizacji	3315650 PLN Koszt realizacji na terenie dzielnicy Śródmieście
Stopień zaawansowania przygotowanej dokumentacji dla projektu	
Beneficjent	Gmina Wyznaniowa Żydowska w Warszawie, ul. Twarda 6.

4. Modernizacja zasobów Wspólnoty Mieszkaniowej jako element wdrażania koncepcji zabytкового Placu Konstytucji 6 w Warszawie z jego wielkomiejskim potencjałem.

Tytuł projektu	Modernizacja zasobów Wspólnoty Mieszkaniowej jako element wdrażania koncepcji zabytkowego Placu Konstytucji 6 w Warszawie z jego wielkomiejskim potencjałem.
Cele projektu	<p>Głównym celem projektu jest przeciwdziałanie niekorzystnemu zjawisku wyludniania się centrum Warszawy, głównie ze względu na mało sprzyjające warunki do zamieszkania oraz do odpoczynku podczas dni wolnych od pracy. Realizacja projektu w zacyim stopniu pozwoli zapobiec dalszej degradacji tego terenu a nawet spowoduje jego znaczne ożywienie społeczno-gospodarcze. Zmiany dokonane w wyniku realizacji projektu zapoczątkują niezwykle potrzebne i społecznie pożądane działania rewitalizacyjne całego Placu Konstytucji wraz z jego sąsiedztwem, aby stawał się on bardziej przyjazny mieszkańcom Dzielnicy oraz osobom przyjeżdżającym do Stolicy..</p> <p>Cele:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ożywienie społeczno-gospodarcze poprzez podniesienie jakości przestrzeni publicznej, zgodnie z zasadami ładu przestrzennego i estetyki. 2. Zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców oraz poprawa możliwości komunikacyjnych wewnątrz osiedla. 3. Integracja mieszkańców, zapobieganie i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.
Działania	
Opis projektu	<p>Planowane prace do wykonania:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Renowacja attyki budynku, - (termin realizacji 2007 r.) – IV etap remontu balkonów (elewacja od strony północnej od strony podwórka, łącznie z oczyszczeniem elewacji i jej dociepleniem, - (termin realizacji 2008 r.). – Wykonanie instalacji odgromowej, - (termin realizacji 2009 r.). – Docieplenie dachu budynku, - (termin realizacji 2009 r.). – Modernizacja świetlików znajdujących się na dachu budynku, - (termin realizacji 2007r.). – Remont pomieszczeń gospodarczych i piwnic, - (termin realizacji 2009 r.). – Wykonanie antenowej instalacji zbiorowej, - (termin realizacji 2011 r.). – Modernizacja istniejącego monitoringu, - (termin realizacji 2008 r.). – Modernizacja parkingu i uregulowanie praw do terenu, - (termin realizacji 2010 r.). – Nowa aranżacja terenów zielonych, - (termin realizacji 2011 r.). – Ogrody zielone na antresoli, - (termin realizacji 2008 r.). – Stworzenie podziemnego lokalu w narożniku Pl. Konstytucji i ul. Koszykowej (użytkowanego głównie dla studentów Politechniki Warszawskiej – forma informacyjno--użytkowa w postaci kafejki intrnetowej z punktem ksero i mini barem – pomieszczenia dostępne dla osób niepełnosprawnych zaprojektowane bez barier architektonicznych). Po uprzednich konsultacjach z Samorządem Studenckim Politechniki Warszawskiej, - (termin realizacji 2008 r.).
Uzasadnienie dla realizacji projektu	Realizacja projektu w zacyim stopniu pozwoli zapobiec dalszej degradacji tego terenu a nawet spowoduje jego znaczne ożywienie społeczno-gospodarcze. Zmiany dokonane w wyniku realizacji projektu zapoczątkują niezwykle potrzebne i społecznie pożądane działania rewitalizacyjne całego Placu Konstytucji wraz z jego sąsiedztwem, aby stawał się on bardziej przyjazny mieszkańcom Dzielnicy oraz osobom przyjeżdżającym do Stolicy.
Termin realizacji projektu	2007-2011r.
Wartość projektu w PLN w rozbiciu na	<ul style="list-style-type: none"> – Rok 2007 – 120 tys. zł. – Rok 2008 – 1 400 tys. zł. – Rok 2009 – 560 tys. zł.

lata realizacji	<ul style="list-style-type: none"> – Rok 2010 – 2 200 tys. zł. – Rok 2011 – 120 tys. zł. <p>Całkowita wartość projektu wyniesie 4 400 tys. zł. (w tym prace przygotowawcze 150 tys. zł, oraz prace inwestycyjne i związane z procesem inwestycyjnym 4 250 tys. zł.). Do momentu pozyskania refundacji kosztów , projekt w całości będzie finansowany ze źródeł własnych Wspólnoty Mieszkaniowej Plac Konstytucji 6 w Warszawie.</p>
Stopień zaawansowania przygotowanej dokumentacji dla projektu	Termin realizacji projektu - nie rozpoczęty, procedura wpisu do Lokalnego Programu Rewitalizacji m. St. Warszawy.
Beneficjent	Wspólnota Mieszkaniowa budynku przy Placu Konstytucji 6.

PROJEKTY TOWARZYSZĄCE PROGRAMOWI REWITALIZACJI

1. Renowacja zabytkowego Pałacu Staszica i udostępnienie obiektu dziedzictwa kulturowego na cele kulturalno-edukacyjne.

Celem ogólnym projektu jest zachowanie europejskiego dziedzictwa kulturowego i wykreowanie narodowych produktów turystyki kulturowej.

Celami szczegółowym, warunkującymi osiągnięcie celu ogólnego, to:

- zahamowanie degradacji zabytkowego pałacu Staszica,
- stworzenie nowej oferty kulturalnej Stolicy i udostępnienie Pałacu Staszica szerszemu gronu odbiorców,
- wzmocnienie funkcji kulturalno-naukowej obiektu,

wzmocnienie potencjału kulturalno-turystycznego historycznej części Warszawy.

Przedmiotem projektu jest osiemnastowieczny Pałac Staszica, który przez swoją lokalizację przy Trakcie Królewskim stanowi ważny element dziedzictwa kulturowego Warszawy. Budowla jest siedzibą Polskiej Akademii Nauk i miejscem wielu ważnych wydarzeń naukowo-kulturalnych.

Projekt polegać będzie na kompleksowej rewitalizacji Pałacu Staszica, co wynika przede wszystkim z konieczności zahamowania postępującej degradacji zabytku oraz woli wzmocnienia funkcji dotychczas pełnionej przez obiekt i nadania mu nowych funkcji. W tym celu niezbędne jest:

- odnowienie elewacji,
- osuszenie ścian i wykonanie izolacji fundamentów,
- wymianę zniszczonej stolarki okiennej i drzwiowej,
- wymianę posadzek wewnątrz pałacu,
- wymianę instalacji wod-kan., elektrycznej i c.o.,
- odnowienie wystroju architektonicznego.

Termin realizacji 2007-2009. Projekt na etapie planistycznym

Beneficjentem jest Polska Akademia Nauk.

2. Przystosowanie zabytkowej kamienicy Starego Miasta przy ul. Długiej 24 do pełnienia roli reprezentacyjnej Polskiej Akademii Nauk oraz zagospodarowanie jej otoczenia na cele artystyczno-kulturalne.

Celem szczegółowym (bezpośrednim) projektu jest:

- stworzenie nowej oferty kulturalno-turystycznej w oparciu o historyczny charakter i jego otoczenia (na podwórzu ma powstać zewnętrzna galeria prac związanych z historią – w szczególności powstańcą – Warszawy (z uwagi na lokalizację w pobliżu Pomnika Bohaterów Powstania Warszawskiego i szlaku walk powstańczych),
- zwiększenie estetyki przestrzeni publicznej dzięki renowacji obiektów zabytkowych i zapobieżenie ich dalszej degradacji materialnej,

Projekt jest na etapie realizacji wymiany dachu – segment A w 2007 r. wykonano projekty na dach (na całość), pozostałe pozycje na etapie planistycznym.

Przedmiotem projektu jest zabytkowa kamienica przy ul. Długiej 24.

Projekt polegać będzie na pracach renowacyjnych, które pozwolą zahamować postępującą degradację zabytkowej kamienicy. W szczególności dotyczyć ma:

- wykonania izolacji antywstrząsowej,
- izolacji fundamentów od strony Długiej,
- wykonania ciągów pieszych i schodowych,
- renowacji elewacji,
- wymiana więźby dachowej wraz z pokryciem,
- wymiana stolarki okiennej i drzwiowej,

wymiana instalacji elektrycznej, c.o., wod-kan.

Celem ogólnym projektu jest zachowanie europejskiego dziedzictwa kulturowego oraz rozwój turystyki i kultury w oparciu o jego zasoby.

Termin realizacji 2007-2009.

Beneficjentem jest Polska Akademia Nauk.

3. Remontu budynku zabytkowego przy Pl. Żelaznej Bramy 10 znanego pod nazwą Pałacu Lubomirskich w Warszawie w celu ochrony dziedzictwa kulturowego Warszawy.

Celem projektu jest renowacja budynku o wartości architektonicznej i znaczeniu historycznym (ochrona dziedzictwa *kulturowego*) oraz jego adaptacja na cele oświatowe, a także ożywienie społeczno – gospodarcze poprzez podniesienie jakości przestrzeni publicznej.

Przedmiotem projektu jest kompleksowy remont zabytkowego budynku osiemnastowiecznego pałacu, przy Placu Żelaznej Bramy 10, znanego pod nazwą „Pałac Lubomirskich”, który był fragmentem większego założenia architektonicznego w Warszawie, zwanego „Osią Saską”.

Projekt polegać będzie na remoncie budynku zabytkowego przy Pl. Żelaznej Bramy 10. W zakres prac wchodzić będzie: naprawa elementów konstrukcyjnych budynku, izolacja fundamentów, wymiana obróbek blacharskich i rur spustowych, remont elewacji budynku, dachu, wymiana stolarki okiennej i drzwi, naprawa schodów wejściowych, wymiana instalacji elektrycznej, wodnokanalizacyjnej, gazowej, budowa instalacji wentylacyjnej i klimatyzacji oraz systemu ochrony przeciwpożarowej, wymiana instalacji odgromowej, remont windy.

Po remoncie Pałac Lubomirskich stanie się reprezentacyjną siedzibą jednej z najstarszych i największych niepublicznych uczelni w Warszawie. Wyremontowany budynek posłuży jako baza lokalowa dla kierunków: medycznych i społecznych. Modernizacja posiadanej bazy materialnej pozwoli też na kontynuowanie wdrażanego przez Uczelnię programu zwiększania dostępu do wiedzy dla młodzieży z terenów wiejskich. Po remoncie część pomieszczeń budynku zostanie *udostępniona* Krajowej Fundacji Oświatowej- organizacji non profit, zajmującej się m.in. aktywizacją zawodową absolwentów szkół różnych szczebli oraz aktywizacją zawodową młodzieży z terenów wiejskich. W użyczonych pomieszczeniach fundacja prowadzić będzie kursy i szkolenia zawodowe, kwalifikacyjne i specjalistyczne, a ich absolwentom proponować usługi pośrednictwa pracy. Ponadto Pałac Lubomirskich jest siedzibą wielopłaszczyznowej instytucji wspierającej przedsiębiorczych Polaków, elitarnego klubu przedsiębiorców i największej w naszym kraju organizacji *prywatnych* pracodawców jakim jest Business Centre Club, i przez to Pałac Lubomirskich stanie się centrum rozwoju przedsiębiorczości nie tylko na skalę miasta czy regionu, ale będzie miał charakter ogólnopolski.

Termin realizacji projektu 2009-2013.

Beneficjentem jest Uczelnia Warszawska im. Marii Skłodowskiej-Curie w Warszawie z siedzibą przy ul. Łabiszyńskiej 25.

ROZDZIAŁ VI

PLAN FINANSOWY WRAZ ZE ŹRÓDŁAMI FINANSOWANIA PROJEKTÓW

Realizacja poszczególnych projektów i zadań inwestycyjnych uzależniona jest od odpowiedniego montażu finansowego środków pochodzących z różnych źródeł. Bezwzględny priorytet w realizacji otrzymają projekty dofinansowane z funduszy strukturalnych, dotacji i innych środków zewnętrznych. Wskazane w Programie działania stanowią podstawę do konstruowania montażu finansowego i przygotowania aplikacji o wsparcie finansowe wskazanych projektów ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego oraz programów wspólnotowych oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego (NMF).

Źródłami finansowania zadań będą:

- Fundusze strukturalne Unii Europejskiej,
- Budżet m. st. Warszawy,
- Gminny Fundusz Ochrony Środowiska (GFOŚ).

Fundusze strukturalne, których środki mogą być wykorzystane na zadania przedstawione

w Programie dotyczą:

- Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) oraz
- Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS).

Poniżej zostały przedstawione koszty całkowite projektów, objętych Programem według rodzajów beneficjentów oraz w rozbiciu na lata ich realizacji.

Wartości projektów określono szacunkowo, przy czym należy liczyć się ze wzrostem cen materiałów i robocizny w ciągu następnych lat. Niektóre terminy podano w przybliżeniu, szczególnie dla projektów jeszcze nie wprowadzonych do realizacji, ponieważ dalsze postępowanie będzie wynikiem decyzji miasta (jeśli chodzi o projekty miejskie).

Beneficjent: Miasto Stołeczne Warszawa (Dzielnica Śródmieście)

L.P	Nazwa Projekt	Podział na lata 2007 – 2013 w mln zł									Źródła finansowania
		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2007-2013	
1	„Remont budowlano-konserwatorski tzw. „Kamienicy Artystycznej Foksal 11”	0,79	2,43	3,88	0,20					6,51	budżet m. st. Warszawy – (ZGN), RPO ¹ ,
2	„Remont dachu i elewacji oficyny północnej oraz remont dachu oficyny południowej budynków przy ul. Nowy Świat 18/20”	0,10	0,06	0,33						0,39	budżet m. st. Warszawy– (ZGN); RPO,
3	„Remont budynków przy ul. Brzozowej 6/8 i 6/8a	0,14	0,90	1,45						2,35	budżet m. st. Warszawy– (ZGN); RPO,
4	„Adaptacja dawnej kotłowni przy budynku ul. Bednarskiej 9 na cele kulturalno-informacyjne”	0,03	-	-	0,25	0,38				0,63	budżet m.st. Warszawy, – (ZGN); RPO,
5	„Remont zabytkowych kamienic przy ul. Krakowskie Przedmieście 6 i 10”	0,15		0,15	2,00					2,15	budżet m. st. Warszawy– (ZGN); RPO,
6	Remont kamienicy przy ul. Próznej 12		0,33	0,15	3,10	1,50				5,08	budżet m. st. Warszawy– (ZGN); RPO,
	Remont kamienicy przy ul. Próznej 14		0,22	1,00	3,50	3,50	3,50			11,72	
7	„Nadbudowa i remont budynku przy al. Jerozolimskich 59”			0,18	2,00	3,00	3,00			8,18	budżet m. st. Warszawy– (ZGN);RPO,
8	„Remont i konserwacja	4,49	5,17	4,48						9,65	budżet m. st. Warszawy–

¹ RPO – Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego - priorytet nr V. Wzmocnienie roli miast w rozwoju regionu.

	murów obronnych Starego Miasta w Warszawie"										Warszawy– (ZTP) RPO,
SUMA		5,70	9,11	11,62	11,05	8,38	6,50			46,66	

Opracowanie własne na podstawie złożonych wniosków przez Zakład Gospodarowania Nieruchomościami w Dzielnicy Śródmieście m. st. Warszawy oraz Zarząd Terenów Publicznych Warszawa Śródmieście

Beneficjenci zewnętrzni

L. P.	Nazwa Projekt	Podział na lata 2007 – 2013 w mln zł									Źródła finansowania
		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2007-2013	
1	„Modernizacji ośrodka opieki „Caritas” w Warszawie przy ul. Krakowskie Przedmieście 62”	0,08	2,42.	0,84						3,26	Caritas Archidiecezji Warszawskiej - środki własne; RPO, inne
2	„Rewitalizacji kamienicy „Dom Gaya” przy ul. Bednarskiej”	0,80	0,05	0,75						0,80	Caritas Archidiecezji Warszawskiej - środki własne; RPO, inne
3	„Remont Synagogi Nożyków przy ul. Twardej 6, organizacja Dnia Otwartego w Gminie Żydowskiej w Warszawie, stworzenie Centrum Informacji Turystycznej w Synagodze Nożyków oraz przygotowanie nowego szlaku turystycznego obejmującego obiekty i miejsca związane z kulturą i historią warszawskich Żydów”		0,08	3,40	4,43	0,23				8,14	Gmina Wyznaniowa Żydowska w Warszawie – środki własne; RPO, inne
4.	„Modernizacja zasobów Wspólnoty Mieszkaniowej jako element wdrażania koncepcji zabytkowego Placu		0,12	1,4	0,56	2,20	0,12			4,40	Wspólnota Mieszkaniowa przy Placu Konstytucji 6 – środki własne; RPO

	Konstytucji 6 w Warszawie z jego wielkomiejskim potencjałem.”										
SUMA	0,88	2,67	6,39	4,99	2,43	0,12			16,60		

Opracowanie własne na podstawie złożonych wniosków przez beneficjentów zewnętrznych: Caritas Archidiecezji Warszawskiej, Gminę Wyznaniową Żydowską w Warszawie, Wspólnotę Mieszkaniową przy Placu Konstytucji 6 w Warszawie

ROZDZIAŁ VII

WSKAŹNIKI PRODUKTÓW, REZULTATÓW, ODDZIAŁYWANIA

Realizacja projektów proponowanych w Programie będzie monitorowana na poziomie wskaźników: produktu, rezultatu i oddziaływania. Zgodnie z dotychczasowymi zapisami Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego poprzez powyższe wskaźniki rozumie się:

I. Produkt – bezpośredni, materialny efekt realizacji przedsięwzięcia mierzony konkretnymi wielkościami (długość drogi, zwiększona nośność mostu, przepustowość stacji uzdatniania wody, długość gazociągu, oddana do użytku powierzchnia itp.)

II. Rezultat – bezpośredni wpływ zrealizowanego produktu na otoczenie społeczno – ekonomiczne uzyskany natychmiast po zakończeniu Projektu (skrócenie czasu dojazdu, zapewnienie dojazdu do x firm, zmniejszenie emisji lub zrzutu zanieczyszczeń, stworzenie x nowych miejsc pracy itp.)

III. Oddziaływanie – długofalowe konsekwencje zrealizowanego projektu, wykraczające poza natychmiastowe efekty dla bezpośrednich beneficjentów (zmniejszenie liczby wypadków drogowych, zmiany strumienia ruchu pojazdów, poprawa poszczególnych parametrów stanu środowiska naturalnego, zmiana klasy czystości wód powierzchniowych, wzrost obrotów firm, które znajdują się w obszarze oddziaływania Projektu, przyrost lub utrzymanie miejsc pracy itp.).

Wskaźniki produktu powinny być sprawdzane okresowo - co najmniej raz na kwartał, wskaźniki rezultatu - corocznie lub po zakończeniu projektu, zaś wskaźniki oddziaływania weryfikowane będą corocznie lub po zakończeniu projektu, w ciągu kolejnych 5 lat.

I. Wskaźniki produktu

Liczba budynków poddanych renowacji

Powierzchnia zmodernizowanych terenów zielonych

Ilość obiektów zmodernizowanych, zaadoptowanych na cele sportowe, społeczne, kulturalne i edukacyjne

Powierzchnia obiektów zmodernizowanych, zaadoptowanych na cele sportowe, społeczne, kulturalne i edukacyjne

Powierzchnia budynków poddanych renowacji

Liczba budynków poddanych termo-renowacji

Liczba budynków poddanych remontowi/przebudowie infrastruktury technicznej

Liczba projektów walki z przestępczością i poprawy bezpieczeństwa mieszkańców

Liczba projektów przeciwdziałania bezrobociu

Powierzchnia usługowa w budynkach poddanych renowacji

Powierzchnia zmodernizowanej lokalnej bazy kulturalnej i sportowej

Powierzchnia terenów rewitalizowanych przeznaczonych na małą infrastrukturę

Powierzchnia wyremontowanej i przebudowanej infrastruktury publicznej na terenie zrewitalizowanym

Długość zmodernizowanych dróg na obszarach objętych rewitalizacją

Liczba zmodernizowanych obiektów infrastruktury drogowej

Powierzchnia zmodernizowanych obiektów infrastruktury drogowej
Powierzchnia usługowa na zrewitalizowanych terenach

II. Wskaźniki rezultatu

Liczba przestępstw w rewitalizowanym obszarze
Wskaźnik wykrywalności przestępstw
Liczba przedsiębiorstw zlokalizowanych na terenie zrewitalizowanym
Liczba nowych ofert programowych w zakresie kultury i turystyki
Liczba obiektów zabezpieczonych przed zagrożeniami
Liczba nowych miejsc pracy powstała w wyniku realizacji projektów turystycznych i kulturalnych
Liczba osób korzystających z nowej lokalnej bazy kulturalnej i turystycznej
Powierzchnia usługowa faktycznie wykorzystywana
Liczba nowych przedsiębiorstw
Liczba nowych punktów usługowych na terenach zrewitalizowanych

III. Wskaźniki oddziaływania

Wskaźnik bezrobocia wśród mieszkańców terenów zrewitalizowanych
Migracje z terenów poddanych rewitalizacji
Liczba mieszkańców na terenach zrewitalizowanych
Liczba korzystających z nowych ofert programowych w zakresie kultury i turystyki
Stale miejsca pracy w obszarze kultury i turystyki
Wskaźnik wykształcenia wśród mieszkańców terenów zrewitalizowanych
Liczba absolwentów szkół średnich na terenie zrewitalizowanym
Liczba utrzymanych miejsc pracy (w okresie 2 lat)
Liczba utrzymanych punktów usługowych (w okresie 2 lat)
Liczba osób uzależnionych o alkoholu
Liczba osób uzależnionych od narkotyków

ROZDZIAŁ VIII

SYSTEM OKRESOWEJ AKTUALIZACJI MIKROPROGRAMU.

Przygotowanie a potem realizacja Mikroprogramu Rewitalizacji Dzielnicy Śródmieście m. st. Warszawy jest zgodne z wytycznymi Lokalnego Uproszczonego Programu Rewitalizacji m. st. Warszawy na lata 2005 – 2013 i odbywa się z zachowaniem zasad partnerstwa, zgodnie z wytycznymi zawartymi w art. 8 Rozporządzenia Rady Nr 1260/99 oraz zapisami Ustawy z dn. 12 maja 2000 r. o zasadach wspierania rozwoju regionalnego (Dz. U. Nr 48, poz. 550 z 2000 r.). Zgodnie z tą ustawą wszystkie działania z zakresu polityki rozwoju regionalnego państwa są opiniowane przez przedstawicielstwo partnerów społecznych.

W trakcie prac nad konstruowaniem Mikroprogramu Rewitalizacji dla Dzielnicy Śródmieście – Założenia do Mikroprogramu Rewitalizacji Dzielnicy Śródmieście m. st. Warszawy - (projekt roboczy), były zaprezentowane w ramach obowiązkowych konsultacji społecznych ze środowiskiem partnerów społecznych, dotyczących rewitalizacji Dzielnicy Śródmieście m. st. Warszawy na spotkaniu Zarządu Dzielnicy Śródmieście Miasta Stołecznego Warszawy z mieszkańcami Dzielnicy w dniu 17 maja w Sali Konferencyjnej – Ośrodka Sportu i Rekreacji przy ul. Polnej 7a. Na spotkaniu zaprezentowany został dotychczasowy stan prac nad Mikroprogramem, jego założenia, wnioski z analizy stanu Dzielnicy Śródmieście m. st. Warszawy, wg wskaźników wymaganych dla procesu rewitalizacji oraz przedstawiono wstępnie podobszary wybrane do Mikroprogramu Dzielnicy Śródmieście wraz ze zidentyfikowanymi już projektami zadań.

Wśród zaproszonych gości byli, m.in. Mieszkańcy Dzielnicy Śródmieście, Radni Rady m. st. Warszawy i Radni Rady Dzielnicy Śródmieście m. st. Warszawy, przedstawiciele wspólnot mieszkaniowych, organizacji pozarządowych, związków wyznaniowych, zrzeszeń kupców i przedsiębiorców jak również eksperci z dziedziny rewitalizacji oraz przedstawiciele Biur Miasta Stołecznego Warszawy i instytucji które biorą udział w procesie rewitalizacji na terenie Dzielnicy i Miasta.

Na spotkanie przygotowane zostały ankiety, które rozdano uczestnikom spotkania wraz z kolorowym folderem dotyczącym zarówno niezbędnej informacji na temat samego procesu i programie rewitalizacji a skończywszy na wyszczególnieniu projektów i zadań przygotowywanych przez Dzielnicę Śródmieście – Zakład Gospodarowania Nieruchomościami.

Założenia do Mikroprogramu Rewitalizacji Dzielnicy Śródmieście m. st. Warszawy - (projekt roboczy) oraz Ankieta dotycząca Programu Rewitalizacji Dzielnicy

Śródmieście m. st. Warszawy zostały umieszczone jeszcze przed ww. konferencją na stronie internetowej Dzielnicy Śródmieście m. st. Warszawy.

Przyjmuje się za Programem Rewitalizacji m. st. Warszawy na lata 2005-2013 aktualizację półroczną Mikroprogramu Dzielnicy (na poziomie operacyjnym) dla identyfikacji nowych projektów, które mogą być realizowane na podobszarach objętych rewitalizacją, a przyjętych w Mikroprogramie Dzielnicy Śródmieście m. st. Warszawy. Konsultacje społeczne nowych przedsięwzięć odbywać się będą na poziomie Dzielnicy w formie konferencji i ankiet dostępnych również za pośrednictwem internetu. Konferencje będą miały również charakter informacyjno-szkoleniowy. Ich zadaniem będzie przekazanie potencjalnym beneficjentom w Dzielnicy Śródmieście m. st. Warszawy – aktualnych informacji dotyczących możliwości pozyskania dofinansowania ze środków UE, zasad sporządzania wniosków projektowych.

Dla tych cyklicznych – kwartalnych konferencji na poziomie Dzielnicy wskazane jest wyłonienie stałego przedstawicielstwa partnerów społeczno-gospodarczych co sugeruje ww. Program.

Aktualizacja roczna (na poziomie strategicznym) obejmować będzie dokonywanie wyborów o charakterze całościowym dla Mikroprogramu Dzielnicy, wypracowywać będzie wizję rozwoju procesów rewitalizacyjnych z uwzględnieniem kolejnych, uzasadnionych podobszarów Dzielnicy dla włączenia ich w proces rewitalizacji.

Będzie się to wiązało z ustaleniem aktualnych potrzeb oraz priorytetów dotyczących typów projektów i zadań, które powinny być realizowane w pierwszej kolejności oraz wyboru nowych obszarów do rewitalizacji, na których Dzielnicą powinna koncentrować działania związane z rozwojem społeczno-gospodarczym.

Konsultacje będą przeprowadzone na terenie Dzielnicy w formie konferencji – warsztatów branżowych skierowanych do grup beneficjentów, a w tym głównie: wspólnot mieszkaniowych, organizacji pozarządowych, spółdzielni mieszkaniowych oraz przedsiębiorców. Prowadzony będzie również cykliczny, roczny sondaż społeczny, za pomocą internetu, ewentualnie mediów lokalnych (w tym prasy lokalnej).

Do dyskusji o wyborach strategicznych, wyłonione zostanie stałe przedstawicielstwo spośród kluczowych z punktu widzenia rozwoju społeczno-gospodarczego Dzielnicy, grup – przedsiębiorców, instytucji i stowarzyszeń i oraz młodzieży.

Aktualizacja roczna następować będzie do połowy września każdego roku, co pozwoli w planowy sposób uwzględnić zmiany programu w pracach na budżetem Dzielnicy i Miasta na kolejny rok i zdążyć z przedłożeniem jej do końca września do Miasta Stołecznego Warszawy.

ROZDZIAŁ IX

SYSTEM WDRAŻANIA, OKRESOWEGO MONITOROWANIA I OCENY

Tak jak Lokalny Uproszczony Program Rewitalizacji miasta stołecznego Warszawy przyjmowany jest i aktualizowany uchwałą Rady m. st. Warszawy, tak Dzielnicowy Śródmiejski Mikroprogram Rewitalizacji będzie aktualizowany i przyjmowany przez Zarząd Dzielnicy Śródmieście m. st. Warszawy przy współudziale Rady Dzielnicy Śródmieście m. st. Warszawy.

W celu przygotowania Założeń do Mikroprogramu Rewitalizacji Dzielnicy Śródmieście m. st. Warszawy (w tym analizy stanu Dzielnicy Śródmieście) oraz samego Mikroprogramu Burmistrz Dzielnicy Śródmieście powołał Zarządzeniem (luty 2006 r.) Zespół ds. Rewitalizacji Dzielnicy Śródmieście m. st. Warszawy, w skład którego weszli przedstawiciele wydziałów i jednostek organizacyjnych Dzielnicy Śródmieście m. st. Warszawy (Zakładu Gospodarowania Nieruchomościami, Zarządu Terenów Publicznych, Wydziału Infrastruktury, Wydziału Kultury, Wydziału Zasobów Lokalowych, Wydziału Ochrony Środowiska, Sekretariatu Zarządu Dzielnicy, Delegatury Biura Naczelnego Architekta Miasta). Zespół zajmować się również będzie wdrażaniem i monitorowaniem Mikroprogramu na poziomie Dzielnicy. Do Zespołu wszedł również Dzielnicowy Koordynator ds. Rewitalizacji.

Do zadań Dzielnicowego Koordynatora ds. Rewitalizacji należy:

- koordynacja Programu na obszarze dzielnicy,
- przygotowanie niezbędnych informacji i dokumentów potrzebnych do sporządzania raportów okresowych oraz raportu końcowego z realizacji Programu,
- współpraca z beneficjentami Programu,
- współpraca z realizatorami projektów miejskich na obszarze dzielnicy,
- sporządzanie propozycji aktualizacji Programu.
- współpraca z Pełnomocnikiem ds. rewitalizacji m. st. Warszawy usytuowanego w Biurze Polityki Lokalowej m. st. Warszawy.

Realizatorami projektów zapisanych w Mikroprogramie, wykonywanych ze środków m. st. Warszawy będą:

- w odniesieniu do zadań inwestycyjnych realizowanych w ramach programów wieloletnich

dzielnice m. st. Warszawy oraz jednostki organizacyjne określone jako realizujące program lub koordynujące jego wykonanie,

- w odniesieniu do zadań inwestycyjnych realizowanych w danym roku budżetowym:

jednostki organizacyjne, określane w spisie zadań inwestycyjnych jako jednostki realizujące,

dzielnice m. st. Warszawy w odniesieniu do inwestycji objętych dzielnicowymi spisami inwestycyjnymi;

Zgodnie z zapisami ZPORR beneficjent końcowy pomocy to podmiot, który jest stroną umowy zawieranej z Instytucją Pośredniczącą z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Beneficjent Końcowy jest odpowiedzialny za realizację Projektu, rozpisuje przetargi i zawiera kontrakty na realizację Projektu, ciążą na nim obowiązki związane z monitorowaniem i cyklicznym sporządzaniem raportów monitoringowych z przebiegu wdrażania Projektu zgodnie z wytycznymi zawartymi w Programie.

ROZDZIAŁ X

ZAKOŃCZENIE

Dzielnica Śródmieście m. st. Warszawy wraz z przystąpieniem do Unii Europejskiej uzyskała możliwość i szansę skorzystania z funduszy UE, których wielkość i zakres mogą przyczynić się do przyspieszenia rozwoju gospodarczego i społecznego dzielnicy. Środki te mogą przyczynić się do podwyższenia standardów życia mieszkańców oraz poprawić jakość obsługi turystów przybywających tu z kraju jak i z zagranicy.

Miarą wykorzystania tej szansy jest ilość i jakość projektów zgłaszanych do realizacji przez poszczególne uprawnione podmioty. Wszystkie projekty do tej pory zgłaszane do partycypacji w funduszach strukturalnych musiały wynikać z zapisów programów operacyjnych, w tym zapisów Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego i jego Uzupełnieniem, który określa cele, kierunki oraz zasady i wysokość wykorzystywania środków. Na obecnym etapie i już do końca będzie to Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego 2007-2013, który będzie głównym instrumentem służącym do realizacji celów Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2020, przy wykorzystaniu środków z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Mikroprogram Rewitalizacji Dzielnicy Śródmieście miasta stołecznego Warszawy, który jako załącznik do Lokalnego Programu Rewitalizacji m. st. Warszawy na lata 2005-2013 ma być strategią dla Dzielnicy. Ma być kierunkiem działania na przyszłość.

Załączniki:

1. Mapy Dzielnicy Śródmieście z zaznaczonymi etapami procesu rewitalizacji.

- I etap plik pdf
- II etap plik pdf
- III etap plik pdf